

ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อการบริหาร
เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

อัจฉรา พันธุ์ศรีมังกร

15 ส.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อการบริหาร
เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

อจันรา พันธุ์ศรีมังกร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2532

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงินรายได้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงิน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 64 คน เจ้าหน้าที่การเงิน จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้ แบบมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ $t - test$

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้ รวมทุกชั้นอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า ชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน งบเคลื่อนไหวรายได้อื่น และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้อยู่ในระดับดี ส่วนชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้น และแต่ละชั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อการบริหารเงินรายได้สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับดี และความต้องการรวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก ส่วนเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อการบริหารเงินรายได้สภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการพบว่า รวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงินรายได้พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงินรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มพบว่า ทั้งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงินรายได้แตกต่างกันด้วย และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อการบริหารเงินรายได้ทั้งสภาพปัจจุบันและความต้องการพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อการบริหารเงินรายได้ทั้งสภาพปัจจุบันและความต้องการไม่แตกต่างกัน

THE OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND FINANCE OFFICERS
TOWARD THE INCOME MANAGEMENT OF
SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

ACHARA PANSRIMONGKORN

Presnted in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education Degree
Srinakharinwirot University
September 1989

The purpose of this investigation was to study the present situation and needs in income management as opinions by administrators and finance officers of Srinakharinwirot University. Different opinions between these people were also to be compared with each other.

The sample group was composed of 46 administrators, and 64 finance officers. Rating scale questionnaires were utilized in collecting data on the present situation and needs of income management. In analysis of data, following statistical techniques were employed, t - test.

Major finding revealed that the administrators, and finance officers opinioned the income management and its present situation in general to be at satisfying level. However, considering each stage of the operation, the stage of accounting, and internal auditing's stage were satisfying level. The stage of budgeting, and treasury management's stage were satisfied at moderate level. The personnel in all two groups needed to see the operation of income management in all stages at high level. In considering the opinions of each group of the personnel, it was found that the administrators opinions of the present situation of income management to be satisfied and needed the operation in general in all stages at high level. The finance officers were satisfied at moderate level with the present situation and shared the same opinion on the need for operation in various stages with the administrators.

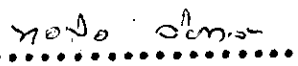
In comparing opinions between the groups toward the present situation and the needs in income management, it was found that the difference of their opinions were statistically significant at .05 level. This was also the case in considering the opinions toward either the present situation or their needs, the difference were disstatistically significant at .05 level.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบให้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

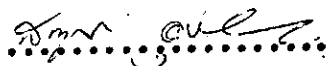
..... ประธาน

(ผศ. สมบูรณ์ อุปถัมภ์)

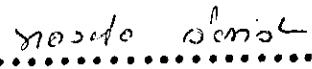
..... กรรมการ

(ผศ. ทองหล่อ วิภาวิน)

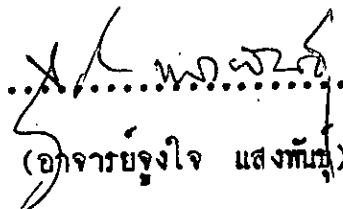
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผศ. สมบูรณ์ อุปถัมภ์)

..... กรรมการ

(ผศ. ทองหล่อ วิภาวิน)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.จารย์จุงใจ แสงพันธุ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่..... 3 เดือน..... ตุลาคม..... พ.ศ. 2532

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมบูรณ์ อุปถัมภ์
ผู้เป็นประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ทองหล่อ วิภาวีน ผู้เป็นกรรมการควบคุม
ปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องอย่างใกล้ชิด รวมทั้งอาจารย์
จุงใจ แสงพันธุ์ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพัฒนา สว่างกล้าจิตต์ อาจารย์สมบัติ เทียน้อย และอาจารย์วรุ
ธอรู ที่ได้ตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือในการ
วิจัยครั้งนี้ ให้ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน
ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามงานวิจัยนี้ ขอขอบคุณคุณวราภรณ์ เกษะวัฒน์ เศรษฐ
คุณอัษฎสิทธิ์กัน บุญธิบุษิตกุล คุณลักษณา แซ่ลู่ คุณชัยยุทธ ศิริสุทธิ คุณอุทัยวรรณ จันทระโชค
คุณศิริพร ดาวโรภาส และคุณวันสม อานามารัต ที่ได้ช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถามและ
เก็บรวบรวมให้

ขอบคุณมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา ที่ให้ทุนในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
คุณคำและประโยชน์ที่พึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบแก่ อิกา มารกา และคุณครู
อาจารย์ ผู้ที่มีพระคุณยิ่งในการปลูกฝังและส่งเสริมการศึกษารองผู้วิจัยตลอดมา

อัจฉรา พันธุ์ศรีมังกร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
การบริหารการเงินของรัฐบาล	10
การงบประมาณ	12
การรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน	23
การบัญชี	29
การตรวจสอบภายใน	33
การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยของรัฐ	36
การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	39
การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี	42
การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	43
การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้	45
การตรวจสอบภายในเงินรายได้	47
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	51
สมมติฐานการวิจัย	54

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	55
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	56
	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	57
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	58
	การวิเคราะห์ข้อมูล	58
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
	การวิเคราะห์ข้อมูล	62
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
5	สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ	94
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	94
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	94
	การวิเคราะห์ข้อมูล	95
	สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	96
	อภิปรายผล	98
	สรุปจากการอภิปรายผล	105
	ขอเสนอแนะ	107
	ขอเสนอแนะเพื่อการวิจัย	109
	บรรณานุกรม	110
	ภาคผนวก	114

บัญชีการวาง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	56
2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความทองการ ในการบริหารเงินรายได้	64
3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความทองการของ การบริหารเงินรายได้ ขั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจาก เงินรายได้ประจำปี	66
4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความทองการของ การบริหารเงินรายได้ ขั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	70
5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความทองการของ การบริหารเงินรายได้ ขั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้	74
6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความทองการของ การบริหารเงินรายได้ ขั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้	77
7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความทองการของการบริหารเงินรายได้	80

8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงิน รายได้	82
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อ สภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงินรายได้	84
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความ ต้องการในการบริหารเงินรายได้	86
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้	88
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อ สภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้	90
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อ ความต้องการในการบริหารเงินรายได้	92

บทนำ

มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งรวมวิทยาการชั้นสูง หน้าที่หลักของมหาวิทยาลัยโดยสรุปมี 4 ประการ คือ การสอน การวิจัยค้นคว้า การบริการทางวิชาการ และการทะนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม และหน้าที่หลักนี้ควรจะทำไปพร้อม ๆ กันในอัตราส่วนที่เท่ากัน (ทวง มหาวิทยาลัย. 2525 : 80) ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสำคัญยิ่ง ของประเทศ เพราะเป็นแหล่งผลิตคนระดับสูงที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อสนองความต้องการ ของระบบเศรษฐกิจและสังคมในการพัฒนาประเทศ

เมื่อพิจารณามหาวิทยาลัยในฐานะเป็นแหล่งวิทยาการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการศึกษา และประเมินแนวทางพัฒนาประเทศไปพร้อม ๆ กันนั้น จึงทำให้มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้อาจารย์ มีอิสระในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ และประเมินแนวทางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนา ประเทศนอกเหนือไปจากเป้าหมายที่กำหนดขึ้นโดยแผนพัฒนาประเทศ การเพิ่มมหาวิทยาลัยหรือ สถาบันอุดมศึกษาจะปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวได้จะต้องอาศัยงบประมาณทั้งในส่วนที่จะดำเนินงานตาม ปกติ และในส่วนที่จะมาใช้ในการส่งเสริมการพัฒนามหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาด้วย ปัญหา ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยของรัฐในปัจจุบันมากที่สุดปัญหาหนึ่งคือ ภาวะความ จำกัทางด้านการงบประมาณ (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2528 : 81) แนวโน้มแห่งการถดถอยของ งบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้รับ เริ่มปรากฏตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 5 เป็นต้นมา และปรากฏชัดยิ่งขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 สาเหตุแห่งความจำกัดทางด้านการงบประมาณ ประพันธ์พงศ์ เวชชาชีวะ (2528 : 126 - 127) ให้ความเห็นว่ามีสาเหตุใหญ่ 2 ประการคือ

1. ภารกิจของมหาวิทยาลัย และนโยบายของรัฐ ในอดีตนั้นภารกิจของมหาวิทยาลัย คือการผลิตบัณฑิต โดยเฉพาะปริญญาตรีเป็นสำคัญ ฉะนั้นค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยโดยตัวเอง

ก็ไม่สูงนัก วิธีการสอนก็ไม่ทำให้สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ต่อมาเมื่อมีการตื่นตัวเรื่องการวิจัยขึ้น ทำให้ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยสูงขึ้นมาก ทั้งในด้านการพัฒนาบุคลากร วัสดุ ครุภัณฑ์ทาง วิชาการ และเงินอุดหนุนการวิจัย ประกอบกับนโยบายของมหาวิทยาลัยเอง และนโยบายของรัฐ ที่ต้องการพัฒนาในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งแต่เดิมมาประเทศไทยเรามีการพัฒนาคำนี้น้อย เพราะเรามักจะซื้อเทคโนโลยีมาจากต่างประเทศไม่ค่อยพัฒนาเอง ฉะนั้นการที่จะพัฒนา ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ล้มเหลวล้มเหลวก็ก็ต้องอาศัยสถาบันการศึกษาชั้นสูง คือ มหาวิทยาลัยเป็นฐานที่สำคัญที่สุด นอกจากนี้มหาวิทยาลัยของรัฐทุกมหาวิทยาลัยเพิ่มภาระกิจในการผลิตบัณฑิตในชั้นปริญญาโท และปริญญาเอก ยิ่งทำให้ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยยิ่งเพิ่มขึ้นมาก อีกด้วย

2. การลดกลไกทางเศรษฐกิจของประเทศ ในปัจจุบันและอนาคตรัฐบาลมีความจำเป็น ที่จะต้องจัดสรรรายจ่ายของรัฐไปในการพัฒนาคำนอื่น ทำให้รัฐบาลจำเป็นต้องลดการสนับสนุน ด้านการเงินแก่มหาวิทยาลัยของรัฐลง โดยเฉพาะในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 6 นั้น นโยบายอุดมศึกษาของรัฐคือ พยายามให้เอกชนรับภาระไป และให้มหาวิทยาลัยของรัฐเพิ่มค่า บำรุงการศึกษา นั้นหมายความว่าในแผนนี้และต่อไปในอนาคต รัฐบาลจะลดการสนับสนุนการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่จัดโดยรัฐลงอย่างแน่นอน

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยของรัฐทั้งหลายจึงมีความจำเป็นที่จะต้องช่วย ตัวเองในเรื่องรายไค้ให้มากที่สุด การเพิ่มทุนรายไค้จากแหล่งอื่น นอกเหนือจากงบประมาณแผ่นดิน เพื่อให้สามารถดำเนินภารกิจทางด้านการสอน การวิจัย บริการทางวิชาการ และ ทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม ตามที่สังคมมอบหมายได้เต็มขีดความสามารถอย่างมีประสิทธิภาพ ความ พยายามในการแสวงหา และพัฒนาทรัพยากรเพื่อให้มหาวิทยาลัยพึ่งตนเองได้มากขึ้น จึงเป็นเรื่อง สำคัญที่มีผลต่ออนาคตของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

แหล่งที่มาของเงินรายไค้ของมหาวิทยาลัย ไค้มีพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยและสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐทุกแห่ง ไค้บัญญัติแหล่งที่มาของเงินรายไค้ของมหาวิทยาลัยไว้ในทำนองเกี่ยวกับ ความว่า

นอกเหนือจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยอาจมีรายได้ ดังนี้

1. เงินผลประโยชน์ และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย
2. ทรัพย์สินซึ่งมีผู้ให้แก่มหาวิทยาลัย

รายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

บรรดารายได้ และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยจะต้องจัดการเพื่อประโยชน์ภายในของวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย หรือตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้ให้ทรัพย์สินให้แก่ มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยดังกล่าวนี้ ได้ชี้ชัดถึงเจตนารมณ์ที่จะให้มหาวิทยาลัยของรัฐมีความคล่องตัวในการบริหารเงินรายได้และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยได้เองเป็นอิสระจากกระทรวงการคลัง ดังนั้นมหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่งจึงกำหนดระเบียบเงินรายได้ของตนเองขึ้น เพื่อบริหารเงินรายได้ และทรัพย์สินต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยใดที่มีระเบียบการบริหารเงินรายได้และทรัพย์สินที่ดีและมีประสิทธิภาพย่อมทำให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยนั้น คล่องตัว และพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่พัฒนามาจากวิทยาลัย วิชาการศึกษา ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517 กำหนดให้มหาวิทยาลัยทำหน้าที่ให้การศึกษากันในชั้นวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง ทำการวิจัย ให้การบริการทางวิชาการ และนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 91 ตอนที่ 112 ลงวันที่ 29 มิถุนายน 2517) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นมหาวิทยาลัยที่มีโครงสร้างระบบการบริหารงานแบ่งออกเป็นวิทยาเขตต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค 8 แห่ง ได้แก่ วิทยาเขตประสานมิตร ปทุมวัน พลศึกษา บางเขน พิษณุโลก มหาสารคาม บางแสน และสงขลา และนับเป็นมหาวิทยาลัยที่มีวิทยาเขตมากที่สุดในประเทศไทย (สมควร อภัยพันธุ์. 2526 : 228)

แนว

การที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีวิทยาเขตถึง 8 แห่ง และกระจายอยู่ทุกภาคของประเทศทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การจัดหางบประมาณ รายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ ตลอดจนการตรวจสอบภายในเงินรายได้ จากการที่ข้าพเจ้าปฏิบัติงานในหน่วยงานการเงินและบัญชีของวิทยาเขตพลศึกษา ประกอบกันจากการสัมภาษณ์ นายสมบัติ เทคนอย หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้พบปัญหาในการบริหารเงินรายได้ตรงกัน สรุปได้ดังนี้

1. ในการจัดหางบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปีนั้น บางวิทยาเขตยังไม่มีแผนงานที่ชัดเจน งบประมาณรายจ่ายประจำปีส่วนใหญ่จึงไม่ได้ตั้งตามความจำเป็น มีการโอนเปลี่ยนแปลงตลอดปีงบประมาณ และเนื่องจากระเบียบเปิดโอกาสให้มีการตั้งงบประมาณเงินรายได้เพิ่มเติมระหว่างปีได้ จึงทำให้มีการนำเงินไปใช้ผิดไปจากแผนงานที่ตั้งไว้ แล้วตั้งงบชดเชยในภายหลัง

2. การนำเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมาจัดสรรเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปี ระเบียบเงินรายได้ให้นำเงินสะสมของแต่ละวิทยาเขตมาจัดสรรทางงบประมาณเพิ่มจากประมาณการเงินรายได้ประจำปีได้ จึงทำให้ผู้บริหารในหลายวิทยาเขตในปัจจุบันชอบที่จะนำเงินรายได้ที่เก็บสะสมมาเป็นเวลาหลายปีมาใช้ในโครงการ หรือแผนงานที่ไม่ค่อยมีความจำเป็นมากนัก

3. สัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ในทางปฏิบัติผู้บริหารในบางวิทยาเขตจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ตามจำนวนเงินที่ขอตั้งงบประมาณ ทำให้การจัดสรรงบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นไปตามสัดส่วนของการบริหารงานทั่วไป การเรียนการสอน การวิจัย และกาชทุบบำรุงศิลปวัฒนธรรม และนอกจากนั้นสัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณเป็นงบดำเนินการ และงบลงทุนก็ยังไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่แน่นอนไว้เช่นกัน จึงทำให้การจัดสรรงบประมาณของมหาวิทยาลัยไม่เป็นเอกภาพ

4. หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องระเบียบเงินรายได้มีมากเกินไป มีการตีความและการใช้แตกต่างกัน หลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินรายได้ในบางเรื่องคลุมเครือไม่กระจ่างชัด และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทำให้เกิดความยุ่งยากในการปฏิบัติงาน

5. หน่วยงานต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะต้องจัดทำบัญชีรายงานการเงิน และงบเคียนเงินรายได้ตามระเบียบว่าด้วยระบบบัญชีหน่วยงานย่อย ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 ที่เหมือนกัน แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานและวิทยาเขตต่าง ๆ จัดทำบัญชีรายงานการเงิน และงบเคียนเงินรายได้ที่ไม่เหมือนกัน ไม่มีมาตรฐานอันเดียวกัน ซากแบบอย่างที่แน่นอน

ปัญหาทั้งหลายในการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยโคส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มาก ทำให้การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยไม่เป็นเอกภาพ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการพัฒนาวิทยาลัย ผู้วิจัยโคตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาในการบริหารเงินรายได้ จึงสนใจที่จะศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาความคึกเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เปรียบเทียบความคึกเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เปรียบเทียบความคึกเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน ที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. เปรียบเทียบความคึกเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขระเบียบว่าด้วยการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อก่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเฉพาะในเรื่องการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ การจัดทำบัญชีรายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ และการตรวจสอบภายในเงินรายได้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

2.1.1 ผู้บริหาร ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยรองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกวิทยาเขต จำนวน 91 คน

2.1.2 เจ้าหน้าที่การเงิน ได้แก่ บุคคลปฏิบัติงานในระดับหัวหน้างาน และเจ้าหน้าที่การเงินที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินรายได้ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกวิทยาเขต จำนวน 66 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยใช้หลักส่วนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ เกรจี และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหาร จำนวน 64 คน และเจ้าหน้าที่การเงิน จำนวน 46 คน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 คน

3. ทิวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ทิวแปรอิสระ จำแนกเป็น

3.1.1 ผู้บริหาร

3.1.2 เจ้าหน้าที่การเงิน

3.2 ทิวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ 4 ขั้นตอน คือ

3.2.1 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี

3.2.2 การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้

3.2.3 การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้

3.2.4 การตรวจสอบภายในเงินรายได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เงินรายได้ หมายถึง เงินรายรับทุกประเภทของมหาวิทยาลัยที่ได้รับนอกเหนือจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งไม่ต้องจัดส่งกระทรวงการคลัง

2. งบประมาณเงินรายได้ หมายถึง เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเงินค่าธรรมเนียม และเงินผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัย ที่การเบิกจ่ายจะต้องจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี

3. การบริหารเงินรายได้ หมายถึง การจัดทำเกี่ยวกับเงินรายได้ 4 ขั้นตอนคือ

3.1 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี หมายถึง การจัดทำประมาณการรายรับประจำปี จากเงินค่าธรรมเนียม และเงินผลประโยชน์ เพื่อนำมาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี แสดงแผนงาน งานและโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และรายละเอียดการใช้จ่ายจำแนกประเภทรายจ่ายตามวิธีการงบประมาณแผ่นดิน

3.2 การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ หมายถึง ขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ในการรับเงินรายได้ การเบิกจ่ายเงินรายได้ หลักเกณฑ์ และวิธีการจ่ายเงินรายได้ การนำฝาก และการถอนเงินรายได้ การเก็บรักษาเงินสด และเงินรายได้ประเภทต่าง ๆ ตลอดจนการขออนุมัติสั่งจ่ายเงินรายได้

3.3 การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ หมายถึง การปฏิบัติต่าง ๆ ในการจัดทำบัญชี เอกสารประกอบรายการบัญชี และบันทึกรายการบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ การมีบัญชี การทำรายงานการเงินต่าง ๆ และการจัดทำงบการเงินรายได้

3.4 การตรวจสอบภายในเงินรายได้ หมายถึง การตรวจสอบบัญชีการเงิน การรับจ่าย การเก็บรักษาเงิน และการนำส่งเงินรายได้ การกักหนั้ผูกพันต่าง ๆ การตรวจสอบรายงานการเงิน และงบการเงินรายไ้ภายในวิทยาเขต และการตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.1 สภาพปัจจุบัน หมายถึง สภาพการณ์ในการปฏิบัติงานตามลำดับขั้นตอนเกี่ยวกับเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.2 ความต้องการ หมายถึง ความคาดหวัง ความปรารถนาได้รับความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง มีความเพียงพอตามที่ต้องการ และมีประสิทธิภาพ

5. ผู้บริหาร หมายถึง หัวหน้าส่วนราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งดำรงตำแหน่ง ดังต่อไปนี้

5.1 อธิการบดี

5.2 รองอธิการบดี หมายถึง รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการนิสิต ฝ่ายกิจการพิเศษและต่างประเทศ และฝ่ายวิจัย

5.3 รองอธิการบดีประจำวิทยาเขต คือ วิทยาเขตปทุมวัน บางเขน พลศึกษา บางแสน พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา

5.4 ผู้ช่วยรองอธิการบดี หมายถึง ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายบริหาร และฝ่ายวางแผนและพัฒนา ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกวิทยาเขต

5.5 คณบดี รองคณบดี ของคณะวิชาต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกวิทยาเขต

5.6 ผู้อำนวยการของสถาบัน สำนัก กองกลาง กองคลัง กองการเจ้าหน้าที่ กองบริการทางวิชาการ และกองแผนงาน และให้รวมถึงรองผู้อำนวยการสำนักหอสมุดวิทยาเขตทุกวิทยาเขตด้วย

6. เจ้าหน้าที่การเงิน หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารเงินรายได้ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คือ หัวหน้างานฝ่ายต่าง ๆ ในกองคลัง หัวหน้างานการเงินและบัญชีวิทยาเขต เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี ในกองคลัง และวิทยาเขตต่าง ๆ

7. มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 8 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตประสานมิตร ปทุมวัน บางเขน พลศึกษา บางแสน พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำเสนอในบทนี้มีหัวข้อ
ต่อไปนี้

1. การบริหารการเงินของรัฐบาล

- 1.1 การงบประมาณ
- 1.2 การรับจ่าย และเก็บรักษาเงิน
- 1.3 การบัญชี
- 1.4 การตรวจสอบภายใน

2. การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยของรัฐ

3. การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- 3.1 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี
- 3.2 การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้
- 3.3 การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้
- 3.4 การตรวจสอบภายในเงินรายได้

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การบริหารการเงินของรัฐบาล

การปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย มีการจัดระเบียบ
บริหารราชการแผ่นดินออกเป็น ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในการบริหารประเทศ
มีวัตถุประสงค์เพื่อนำยักทุก ๆ บำรุงสุขให้แก่ประชาชนทั้งในด้านการอุปโภคบริโภค และการบริการ
ต่าง ๆ มีการจัดการเกี่ยวกับการศึกษา สาธารณสุข สังคมสงเคราะห์ การรักษาความสงบ

ภายในประเทศ การป้องกันประเทศ ฯลฯ การปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังกล่าวจำเป็นจะต้องใช้จ่ายเงินจำนวนมาก รัฐบาลจึงจำเป็นต้องหาทางเพื่อให้ได้เงินมาใช้จ่ายจะโดยวิธีการเก็บภาษี หรือวิธีกู้เงินก็ตาม ฉะนั้นเงินจึงเป็นสิ่งสำคัญเสมือนโลหิตที่หล่อเลี้ยงชีวิตของรัฐบาล และการบริหารเงิน (Financial Administration) ที่ดียวมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการบริหารของรัฐบาล (พินัส สิมะเสถียร, อารี วิไลวรรณ และอรุณี อย่างธรรมา. 2526 : 2)

การบริหารการเงินของรัฐบาลนั้น เป็นเรื่องใหญ่เกี่ยวข้องกับงานหลายสาขา คือ การงบประมาณ การรับจ่ายและการรักษาเงิน การบัญชี การสอบบัญชี การบริหารภาษีอากร และการบริหารหนี้ และในบรรดาสถาบันต่าง ๆ เหล่านี้เป็นที่ยอมรับกันว่าการบัญชีเป็นเสมือนหัวใจของการบริหารการเงิน และมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับงานการบริหารการเงินอื่น ๆ ทุกสาขา

ประพันธ์ ศิริวิทย์ธำรง (2521 : 1) ได้ให้ความหมายของการบริหารการเงินของรัฐบาลโดยทั่วไปว่า หมายถึง การงบประมาณ การรับจ่าย และการเก็บรักษาเงิน การบัญชี การสอบบัญชี และอาจหมายรวมทั้งการดำเนินงานเกี่ยวกับการภาษีอากร ตลอดจนหนี้สินต่าง ๆ ใ้ค้ก็ด้วย

กล่าวโดยสรุป การบริหารการเงินของรัฐบาลเกี่ยวข้องกับงานต่อไปนี้

1. การงบประมาณ คือแผนการปฏิบัติงานในรอบระยะเวลาหนึ่งของรัฐบาล โดยปกติมีระยะเวลาภายในหนึ่งปี ซึ่งแสดงถึงจำนวนเงินที่ประมาณว่าจะใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน รวมถึงการแสดงผลงาที่มา และวิธีการที่จะหาเงินไว้ใช้จ่ายเพื่อดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงาน
2. การรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน คือการรับเงินภาษีอากร ค่าธรรมเนียมเงินกู้ หรือเงินอื่นใด การจ่ายเงินตามที่มีกฎหมายอนุญาตให้จ่าย ตลอดจนการเก็บรักษาเงินของรัฐไว้ปลอดภัย และสะดวกในการนำออกใช้จ่าย
3. การบัญชี คือการบันทึกรายการทางการเงินทั้งในค้ำนรายรับ รายจ่าย ตลอดจนการโอนบัญชี การแยกประเภทบัญชี การสรุปผล และการแปลความหมายจากข้อมูลดังกล่าว ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งในการบริหารการเงินของรัฐบาล

4. การตรวจสอบภายใน หมายความว่า การตรวจสอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเงินและการบัญชี ว่าได้เป็นไปโดยชอบด้วยคำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมาย และได้ลดคุณค่าเพียงใด พร้อมทั้งสรุปผลรายงานต่อรัฐสภาผ่านทางฝ่ายบริหาร

1. การงบประมาณ

คำว่า "งบประมาณ" ตามพจนานุกรม หมายความว่า บัญชี หรือจำนวนเงิน ที่รวมกำหนดรายรับรายจ่ายเงิน

ในศัพท์ภาษาอังกฤษ คำว่างบประมาณ หรือ budget มีรากศัพท์มาจากภาษาฝรั่งเศสว่า bouge หรือ bougett และภาษาลาตินว่า bulga ซึ่งมีความหมายดั้งเดิมว่า การเป่า หรือถุงเป่า แต่ได้ใช้ความหมายเฉพาะถึงกระเป๋าที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังของอังกฤษใช้บรรจุเอกสารและรายการประมาณการใช้จ่ายเงินของแผ่นดิน และแหล่งที่มาของรายได้ที่จะจัดเก็บมาเพื่อใช้จ่ายนั้น เพื่อนำไปเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร และเมื่อใช้กันต่อ ๆ มา ศัพท์คำนี้ก็เลยเปลี่ยนความหมายจากกระเป๋าไปเป็นเอกสารที่บรรจุอยู่ในกระเป๋านั้นมาจนกระทั่งบัดนี้

อย่างไรก็ดีในปัจจุบันนี้ คำว่างบประมาณ หรือ budget มิได้มีความหมายแต่เพียงเอกสารประมาณการรายได้ - รายจ่ายของรัฐบาลเท่านั้น งบประมาณหมายความถึงแผนการปฏิบัติงานในระยะเวลาหนึ่งของรัฐบาล โดยปกติเป็นหนึ่งปี ซึ่งแสดงออกเป็นจำนวนเงินที่ประมาณว่าจะต้องใช้จ่ายในการปฏิบัติงานนั้น พร้อมทั้งแสดงแหล่งที่มา และวิธีการหาเงินมาเพื่อใช้จ่ายตามแผนงานนั้น

ลักษณะของงบประมาณ

งบประมาณของรัฐบาลแต่ละแห่งย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไปตามขนาดและขอบเขตการปฏิบัติงานของรัฐบาลนั้น ๆ ในรัฐบาลขนาดเล็ก รายการงบประมาณอาจมีจำนวนเพียงสองสามหน้ากระดาษ แสดงแต่เพียงประมาณการรายจ่ายที่จะใช้จ่ายในปีหนึ่ง ๆ แต่ในรัฐบาล

ของประเทศขนาดใหญ่ งบประมาณประจำปีหนึ่ง ๆ อาจมีรายละเอียด และคำชี้แจงประกอบ
ประมาณการรายได้ - รายจ่ายหลายพันหน้ากระดาษก็ได้

รายละเอียดของงบประมาณของรัฐบาลไทย มีดังต่อไปนี้

- (1) คำแถลงประกอบงบประมาณ แสดงฐานะนโยบายการคลัง และการเงิน
สำหรับสำคัญของงบประมาณ และความสัมพันธ์ระหว่างรายรับและงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง
- (2) รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบระหว่างปีที่ผ่านมาแล้ว ปีปัจจุบัน และปีที่ขอตั้ง
งบประมาณรายจ่าย
- (3) คำอธิบายเกี่ยวกับประมาณการรายรับ
- (4) คำชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายที่ขอตั้ง
- (5) รายการเกี่ยวกับการเงินของรัฐบาลกิจ
- (6) คำอธิบายเกี่ยวกับหนี้ของรัฐบาล ทั้งที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และที่เสนอขอ
เพิ่มเติม
- (7) รายงานการรับจ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่ผู้มอบให้เพื่อช่วยราชการ
- (8) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

ประเภทของรายรับ

รายรับ หมายถึง รายได้ (Revenue) กับเงินกู้ (Loan) และเงิน
คงคลัง (Treasury Balance) สำหรับรายได้อัตโนมัติของรัฐบาลนั้น ไพศาล ชัยมงคล
(2517 : 212 - 213) ได้จำแนกออกเป็น 4 ประเภทคือ

1. รายได้จากภาษีอากร (Taxes and Duties) ซึ่งประกอบด้วยภาษี
เงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีสรรพสามิต ภาษีสรรพสามิต
ภาษีศุลกากร ภาษีลักษณะการอนุญาต และการผูกขาด ภาษีจากทรัพย์สิน เป็นต้น

2. รายได้จากการขายสิ่งของและบริการ (Sales of Goods and Services)
 ได้แก่ ค่าขายทรัพย์สินสิ่งของ ค่าขายผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ค่าจำหน่ายบริการสาธารณูปโภค
 ค่าขายหนังสือราชการ ค่าขายสิ่งของอื่น ๆ ค่าบริการ และค่าเช่า เป็นต้น

3. รายได้จากรัฐพาณิชย์ (State Enterprises) ได้แก่ กำไร
 เงินส่วนแบ่งและเงินปันผล จากองค์การของรัฐบาล และหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

4. รายได้อื่น ๆ ได้แก่ ค่าปรับ เงินส่งคืนและชดเชย ตลอดจนรายได้
 เบ็ดเตล็ด

รายจ่ายของรัฐบาล

การจำแนกประเภทรายจ่ายของรัฐบาลเป็นการจัดรวบรวมรายจ่ายชนิดต่าง ๆ
 เข้าเป็นหมวดหมู่ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้คือ

1. เนื่องจากรายจ่ายของรัฐบาลจ่ายได้โดยอาศัยอำนาจในกฎหมายงบประมาณ
 รายจ่าย ฉะนั้นการจำแนกประเภทรายจ่ายจึงมีวัตถุประสงค์ขั้นต้นในการควบคุมรายจ่ายต่าง ๆ
 ให้เป็นไปตามงบประมาณรายจ่าย

2. เพื่อให้ได้มาซึ่งตัวเลข และข้อความอันจะเป็นประโยชน์ต่อการตั้งงบประมาณ
 รายจ่ายในปีต่อ ๆ ไป

3. เพื่อช่วยให้การจ่ายเงินของรัฐบาลเป็นไปโดยประหยัด

4. เพื่อรวบรวมตัวเลข สถิติ ไว้ในการทำรายงานและงบการเงินต่าง ๆ

ไพศาล ชัยมงคล (2517 : 218) ได้กล่าวว่า การจำแนกประเภทงบประมาณ
 รายจ่ายของแผ่นดินอาจกระทำได้หลายวิธี แต่ละวิธีก็มีความหมาย และประโยชน์ หรือมีวัตถุประสงค์
 แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงมีการจำแนกงบประมาณรายจ่ายหลาย ๆ วิธี เพื่อประโยชน์หลาย ๆ อย่าง
 พร้อมกันไป

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2531 จำแนกประเภทงบประมาณ
รายจ่ายไว้ 3 วิธี ดังนี้

1. งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามแผนงาน
2. งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ
3. งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

1. งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามแผนงาน เป็นการ เสนอข้อมูลงบประมาณ
อย่างเป็นระบบ โดยจัดกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐที่มีวัตถุประสงค์สนับสนุน
จุดมุ่งหมายเดียวกัน รวมเข้าไว้เป็นกลุ่มเดียวกัน ทำให้สามารถพิจารณาได้ว่าการจัดสรร
งบประมาณไปใช้จ่ายในเรื่องใด มากน้อยเพียงใด มีความเหมาะสมอย่างไรหรือไม่

งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามแผนงานนี้ จะแสดงตัวเลขงบประมาณในระดับ
ซึ่งมีอยู่ 12 ด้าน คือ

1. การเกษตร
2. การอุตสาหกรรมและเหมืองแร่
3. การคมนาคมขนส่ง และสื่อสาร
4. การพาณิชย์ และท่องเที่ยว
5. การวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อม
6. การศึกษา
7. การสาธารณสุข
8. การบริการสังคม
9. การรักษาความมั่นคงแห่งชาติ
10. การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน
11. การบริหารงานทั่วไปของรัฐ
12. การชำระหนี้เงินกู้

2. งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามลักษณะงานและลักษณะเศรษฐกิจ

2.1 การจำแนกตามลักษณะงาน หมายถึง การจำแนกงบประมาณรายจ่ายออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะงานที่รัฐบาลจะนำไปใช้จ่ายในแต่ละด้าน ตามแนวทางการจำแนกรายจ่ายรัฐบาลขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้จำแนกลักษณะงานออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านการศึกษา
3. ด้านสาธารณสุขและสาธารณูปการ
4. ด้านการป้องกันประเทศ
5. ด้านการรักษาความสงบภายใน
6. ด้านการชำระหนี้เงินกู้
7. ด้านการบริหารทั่วไป
8. ด้านอื่น ๆ

2.2 การจำแนกตามลักษณะเศรษฐกิจ หมายถึง การจำแนกงบประมาณรายจ่ายเพื่อแสดงให้เห็นผลทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นจากการใช้จ่ายของรัฐบาล โดยจำแนกเป็นรายจ่ายลงทุน และรายจ่ายประจำ รายจ่ายลงทุน หมายถึง การใช้จ่ายเพื่อจะสร้างความเติบโตทางเศรษฐกิจ และรายจ่ายเพื่อการได้มาซึ่งครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งถือว่าเป็นรายจ่ายเพื่อการสะสมทุนของหน่วยราชการ รายการประจำ หมายถึง รายจ่ายเพื่อใช้ในการบริหารงานประจำ เป็นรายจ่ายประเภทเงินเดือน ค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายบริการอื่นเป็นสวัสดิการแก่ข้าราชการและลูกจ้าง

3. งบประมาณรายจ่ายจำแนกตามส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ การจำแนกรายจ่ายตามหน่วยงานเป็นสิ่งสำคัญในการควบคุมรายจ่าย และกำหนดความรับผิดชอบในการควบคุมรายจ่ายนั้น เนื่องจากในการจัดทำงบประมาณเป็นหน้าที่ของแก่ส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องเสนอแผนการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณของตน ฉะนั้นเมื่อได้มีการอนุมัติการทำงานตามแผนงานนั้นแล้ว จึงจำเป็นต้องกำหนดให้ส่วนราชการนั้น รับผิดชอบในการดำเนินงาน และรายจ่ายของตนด้วย ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่าการจำแนกรายจ่ายตามส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเป็นหลักในการทำ และการควบคุมงบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ

รายจ่ายของรัฐบาล จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. รายจ่ายงบกลาง
2. รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

1. รายจ่ายงบกลาง หมายถึง รายจ่ายในความควบคุมของกระทรวงการคลัง และสำนักงานงบประมาณ จ่ายหรือจัดสรรตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย รายจ่ายในงบกลางมีดังนี้

1. เงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ
2. เงินช่วยเหลือข้าราชการและลูกจ้าง
3. เงินเลื่อนขั้น และเลื่อนขั้นกับเงินเดือน และเงินปรับวุฒิข้าราชการ
4. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนิน และต้อนรับประมุข

ต่างประเทศ

5. เงินช่วยค่าครองชีพข้าราชการและลูกจ้าง
6. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน กูงาน และการศึกษา ณ ต่างประเทศ
7. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเจรจาธุรกิจ และการประชุมนานาชาติ
8. เงินสำรองจ่าย
9. เงินสมทบโครงการเงินกู้ และความช่วยเหลือจากต่างประเทศ

2. รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งแห่งใดโดยเฉพาะ ซึ่งจำแนกออกเป็นหมวดรายจ่ายของแผนงาน งาน หรือโครงการ ได้แก่

1. หมวดเงินเดือน และค่าจ้างประจำ
2. หมวดค่าจ้างชั่วคราว
3. หมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ
4. หมวดค่าสาธารณูปโภค

5. หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง
6. หมวดเงินอุดหนุน
7. หมวดรายจ่ายอื่น

ระบบงบประมาณ

ระบบงบประมาณมีอยู่มากมายหลายแบบ ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ แต่ในปัจจุบันระบบงบประมาณที่นิยมใช้กันมีอยู่ 3 ระบบใหญ่ ๆ คือ ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ แบบแสดงผลงาน และแบบแสดงแผนงาน

ระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ เป็นระบบงบประมาณที่เก่าแก่ที่สุด และเป็นระบบที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ระบบงบประมาณแบบนี้จะเน้นถึงสิ่งที่จะใช้จ่ายมากกว่าจะเน้นถึงงานที่ประสงค์จะทำ หรือวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของงาน กล่าวคือตามระบบนี้จะสรุปรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นหมวดรายจ่ายใหญ่ และประเภทรายจ่ายย่อย เช่น หมวดค่าวัสดุ ค่าใช้สอย และค่าครุภัณฑ์ เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อควบคุมให้การใช้จ่ายการรายจ่ายทุกรายการงบประมาณเป็นไปอย่างมีมาตรฐานเดียวกันเป็นหลักใหญ่

ระบบงบประมาณแบบแสดงผลงาน เป็นระบบงบประมาณที่มุ่งที่จะควบคุม ทั้งด้านรายจ่ายเงินงบประมาณ และผลความก้าวหน้าของงาน โดยมุ่งที่จะแก้ไขข้อบกพร่อง และจุดอ่อนของระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ ระบบนี้ได้นำมาใช้กันในปี พ.ศ. 2483 แต่ในที่สุดก็แสดงให้เห็นว่า เป็นระบบงบประมาณที่มุ่งเน้นเฉพาะด้านการบริหาร และมีเป้าหมายเพียงระยะ 1 ปีเท่านั้น ทำให้การเชื่อมโยงงบประมาณประจำปีกับโครงการตามแผนระยะยาวของประเทศไม่ค่อยได้ผล และไม่ต่อเนื่องกัน

ระบบงบประมาณแบบแผนงาน เป็นระบบงบประมาณที่มีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขจุดอ่อนของระบบงบประมาณแบบแสดงรายการ และแบบแสดงผลงาน กล่าวคือ ตามระบบนี้ จะมีการจัดเตรียมการวางแผนงานไว้ล่วงหน้า เป็นโครงการและงานต่าง ๆ โดยเชื่อมโยง

งบประมาณประจำปีเข้ากับแต่ละโครงการ จะต้องใช้จ่ายเงินเท่าใดจึงจะสำเร็จตามแผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้พิจารณาอนุมัติงบประมาณได้ทราบว่าแผนงานที่เสนอนั้น เป็น การสมควรและประหยัดหรือไม่ เพียงใด โดยปกติแผนงานดังกล่าวจะเป็นแผนระยะยาวของ ประเทศ เช่น แผนระยะ 5 ปี เป็นต้น ระบบงบประมาณแบบนี้สามารถนำมาใช้ได้เป็น อย่างดีในประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลาย โดยจะเน้นลักษณะของระบบงบประมาณแบบนี้ค่อนข้าง หนักในแง่ที่ว่า การวางแผนระยะยาวของประเทศ จะไม่ประสบผลสำเร็จหากงบประมาณประจำปี มิได้ถูกนำมาใช้ในลักษณะที่จะเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานตามแผนนั้น ๆ

ระบบงบประมาณของประเทศ

ประเทศไทยได้นำเอาระบบงบประมาณแบบแผนงานเข้ามาใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 5 ระบบงบประมาณ แบบแผนงานนี้ เป็นระบบที่กำหนดขึ้นเพื่อให้สามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ 3 ประการ ที่รัฐบาลประสงค์ คือ

1. เชื่อมโยงการจัดเตรียมและการบริหารงบประมาณประจำปี (ค่าใช้จ่าย และเป้าหมายผลิต) เข้ากับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในแผนพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นเครื่องมือในการบริหารให้แก่นักบริหารระดับสูง ในการวินิจฉัยสั่งการ เกี่ยวกับผลงานและความก้าวหน้าของแผนงานและโครงการในแต่ละปีงบประมาณ
3. เพื่อให้เกิดการควบคุมทางด้านบัญชีที่รัดกุมรอบคอบ โดยควบคุมการใช้จ่าย อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

วิธีการงบประมาณ

คำว่า วิธีการงบประมาณ (Budget Procedure) มีความหมายเช่นเดียวกับ คำว่า กระบวนการงบประมาณ (Budget Process) และคำว่า วงจรงบประมาณ

(Budget Cycle) กล่าวคือ ทั้ง 3 คำนี้ ต่างก็มีความหมายถึงกิจกรรมทุกชั้น เริ่มต้นตั้งแต่หน่วยงานต่าง ๆ เสนอของงบประมาณเรื่อยไปจนถึงขั้นที่รัฐบาลแถลงรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีต่อรัฐสภา (ไพศาล ชัยมงคล. 2517 : 54)

✓ กระบวนการ หรือวิธีการงบประมาณ จำแนกออกเป็น 3 ชั้นคือ

1. การจัดเตรียมงบประมาณ

2. การอนุมัติงบประมาณ

✓ 3. การบริหารงบประมาณ

1. การจัดเตรียมงบประมาณ

ในการจัดทำงบประมาณของประเทศไทย ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา ได้นำเอากระบวนการจัดทำงบประมาณแบบเบื้องบนสู่เบื้องล่าง (Top - down process) มาใช้ โดยเริ่มต้นการทำงานงบประมาณ โดย

1. สำนักงบประมาณ

2. กระทรวงการคลัง

3. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4. ธนาคารแห่งประเทศไทย

ร่วมกันพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับการเงินการคลังของประเทศ โดยมีสำนักงบประมาณเป็นผู้เสนอประมาณการรายไ้ วงเงินกู้ และวงเงินงบประมาณรายจ่าย ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อให้ความเห็นชอบในวงเงินเสียก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง วงเงินอย่างสูงของงบประมาณรายจ่าย ทั้งนี้โดยอาศัยข้อมูลเบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ ของสำนักงบประมาณที่พิจารณาข้อมูลงบประมาณร่วมกับส่วนราชการ พร้อมทั้งมีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณจะเสนอแนวนโยบายงบประมาณต่อคณะรัฐมนตรี และเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาและเห็นชอบแล้ว ก็จะกำหนดแนวนโยบายงบประมาณประจำปีขึ้น สำนักงบประมาณจะรับนโยบายงบประมาณดังกล่าวมาพิจารณาเป็นแนวทางในการจัดทำงบประมาณประจำปีต่อไป โดยพิจารณา

กำหนดวงเงินงบประมาณเป็นรายกระทรวง แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีของแต่ละกระทรวง สำนักงบประมาณก็จะแจ้งแนวนโยบายงบประมาณของรัฐบาล และวงเงินรายกระทรวงให้แก่แต่ละกระทรวงทราบ กระทรวงจะดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณ และปรับยอดเงินของแต่ละกรม แล้วแจ้งให้แต่ละหน่วยงานดำเนินการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณประจำปีต่อไป

การจัดทำงบประมาณของส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ผู้หนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณ มีหน้าที่เกี่ยวกับงบประมาณของส่วนราชการนั้น

กรมจะจัดทำคำขอของงบประมาณ และรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีภายในวงเงินที่ได้รับ พร้อมทั้งส่งประมาณการรายไค้ให้กระทรวงพิจารณา เมื่อกระทรวงเห็นชอบรายละเอียดงบประมาณของทุกหน่วยงานในสังกัดแล้ว ก็จะส่งรายละเอียดและคำขอของงบประมาณรวมทั้งประมาณการรายไค้ของทั้งกระทรวงเสนอสำนักงบประมาณ

สำนักงบประมาณจะพิจารณารายละเอียดของงบประมาณทุกกระทรวงที่เสนอมา หากเห็นว่า เป็นไปตามแนวนโยบายงบประมาณของรัฐบาล และอยู่ในวงเงินที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว ก็จะจัดทำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พร้อมทั้งเอกสารงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อรัฐสภาต่อไป

2. การอนุมัติงบประมาณ

การประชุมของรัฐสภา เพื่อพิจารณาและอนุมัติงบประมาณ แบ่งเป็น

3 วาระด้วยกัน คือ

วาระแรก เป็นการพิจารณาว่าจะรับรองเห็นชอบตามวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่รัฐบาลเสนอหรือไม่ ซึ่งถือว่าเป็นวาระที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าหากฝ่ายนิติบัญญัติไม่เห็นชอบด้วย คะแนนเสียงข้างมากในที่ประชุมแล้ว รัฐบาลจะต้องลาออกทั้งคณะหรือยุบสภา เนื่องจากฝ่ายนิติบัญญัติไม่ไว้วางใจในการบริหารตามนโยบายที่ตั้งไว้ หรือถ้าไม่ได้เงินจำนวนนั้น รัฐบาลก็บริหารประเทศชาติไม่ได้

กรณีผ่านวาระแรกที่ประชุมฝ่ายนิติบัญญัติ เห็นชอบต่อวงเงินงบประมาณแล้ว ที่ประชุมอาจตั้งคณะกรรมการพิจารณาพิจารณาประจำปี ทำหน้าที่พิจารณา รายละเอียดในรายการต่าง ๆ ตามงบประมาณ โดยร่วมกับสำนักงบประมาณในชั้นรายละเอียด ในการนี้อาจเรียกให้ส่วนราชการมาให้คำชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ที่ยังไม่เข้าใจ การพิจารณาของคณะกรรมการนี้อาจเพิ่มในบางส่วนหรือลดในบางส่วนก็ได้ โดยผู้ที่ขอเพิ่มหรือลดจะต้องเสนอขอแปรญัตติงบประมาณเพื่อเปลี่ยนแปลง

การพิจารณาในชั้นคณะกรรมการวินิจฉัย หากมีปัญหาข้อขัดแย้งอาจใช้มติเสียงข้างมาก แต่ถ้ามติการดำเนินการใดไม่เห็นด้วย อาจขอสงวนสิทธิไว้เพื่อนำไปอภิปรายในที่ประชุมใหญ่ของฝ่ายนิติบัญญัติได้

เมื่อคณะกรรมการพิจารณาพิจารณาเรียบร้อยแล้ว ก็จะรวบรวมและสรุปข้อมูลเพื่อนำไปชี้แจง และแถลงต่อที่ประชุมใหญ่ของฝ่ายนิติบัญญัติ โดยที่ประชุมจะพิจารณาพิจารณาประจำปี ในวาระที่ 2 และวาระที่ 3 ตามลำดับ หากสมาชิกส่วนใหญ่เห็นชอบด้วยเสียงข้างมาก ถือว่าเป็นการอนุมัติงบประมาณประจำปีนั้น แล้วตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป

3. การบริหารงบประมาณ

ในการบริหารงบประมาณของรัฐบาล ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ รัฐบาลได้มอบให้สำนักงบประมาณ เป็นผู้ดูแลมอบอำนาจให้เป็นผู้ออกระเบียบในการบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ตามระเบียบนี้สำนักงบประมาณจะเป็นหน่วยงานที่อนุมัติเงินประจำงวด ให้หน่วยราชการ ทั้งเงินประจำงวดส่วนกลาง และเงินประจำงวดส่วนจังหวัด (โดยยกเลิกการจัดสรรเงินไปทางจังหวัด ซึ่งต้องขออนุมัติจากกรมบัญชีกลาง) โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเร่งรัดให้มีการจ่ายเงินงบประมาณให้รวดเร็วขึ้น เมื่อหน่วยราชการได้รับเงินประจำงวดแล้ว ก็จะขอเบิกเงินภายในวงเงินประจำงวดที่ได้รับอนุมัติ โดยหน่วยงานส่วนกลางวางฎีกาเบิกจากกรมบัญชีกลาง

หน่วยงานในส่วนภูมิภาคจะเบิกจากคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอแล้วแต่กรณี และเมื่อจ่ายเงินงบประมาณไปแล้ว หน่วยราชการทุกหน่วยทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จะต้องส่งหลักฐานการจ่ายเงินให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแสดงความถูกต้องต่อไป

การควบคุมงบประมาณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมงบประมาณ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย

- (1) จัดให้มีการประมวลบัญชีการเงินแผ่นดิน
- (2) กำหนดระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลัง การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง ด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
- (3) จัดให้มีการตรวจเอกสาร การขอเบิกเงิน การจ่ายเงินและการก่อหนี้ผูกพัน ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง
- (4) กำหนดและควบคุมระบบบัญชี แบบรายงาน และเอกสารเกี่ยวกับการรับจ่ายเงินและหนี้
- (5) กำหนดระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยเงินสำรองราชการด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2. การรับจ่ายและการเก็บรักษาเงิน

วิธปฏิบัติเกี่ยวกับการ เบิกจ่าย เงินจากคลัง

เมื่อรัฐสภาอนุมัติพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณก็จะดำเนินการตามแผนงาน เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ประกาศใช้นั้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. การใช้จ่ายเงินตามงบประมาณ ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณจะต้องขออนุมัติเงินประจำงวดต่อสำนักงบประมาณ และเมื่อได้รับอนุมัติเงินประจำงวดแล้ว จึงจะจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้

2. การอนุมัติเงินประจำงวดของสำนักงบประมาณ นอกจากจะแจ้งไปยังส่วนราชการเจ้าของงบประมาณแล้ว จะต้องแจ้งไปยังกรมบัญชีกลาง และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินด้วย โดยส่งใบ "รายการประกอบการขอและอนุมัติเงินประจำงวด" ไปให้ เพื่อเป็นการควบคุมการเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามระเบียบและวัตถุประสงค์ของงบประมาณ

กรณีเบิกจ่ายเงินทางส่วนภูมิภาค ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณจะส่งใบ "รายการขอและอนุมัติเงินประจำงวด" ไปยังส่วนราชการในสังกัดเพื่อให้ดำเนินการเบิกจ่าย กรมบัญชีกลางจะแจ้งไปยังคลังจังหวัด และสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินจะแจ้งไปยังสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค เพื่อประกอบการจ่ายและตรวจสอบส่วนราชการจังหวัดนั้น ๆ

3. เมื่อใกล้ถึงกำหนดจ่ายเงิน เจ้าของงบประมาณจะขอเบิกเงิน โดยวางฎีกากับกรมบัญชีกลาง หรือคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอแล้วแต่กรณี

4. เมื่อกรมบัญชีกลางหรือคลังจังหวัด หรือคลังอำเภอแล้วแต่กรณี ตรวจสอบถูกต้องแล้วก็จะอนุมัติฎีกา และจ่ายเงินให้กับเจ้าของงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อไป

5. ในการจ่ายเงินให้กับเจ้าของงบประมาณ กรมบัญชีกลางจะแจ้งรายการจ่ายเงินหรือที่เรียกกันว่า "ยอดจ่าย" ให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อประกอบการตรวจสอบ

สำหรับการจ่ายเงินในส่วนภูมิภาค คลังจังหวัด หรือคลังอำเภอจะทำรายงานเงินรายจ่ายตามงบประมาณ หรือที่เรียกกันว่า "งบเคื่อนคลัง" ส่งให้สำนักงานคลังเขต เพื่อส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคประจำเขตนั้น ๆ เพื่อประกอบการตรวจสอบเช่นเดียวกัน

6. เมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ ให้ส่วนราชการผู้เบิกทำงบเคื่อนแสดงรายการเงินที่ได้รับจากคลัง และรายการจ่ายเงินนั้นพร้อมทั้งรวบรวมใบสำคัญคู่จ่ายและเอกสารอื่นอันเป็นหลักฐานแห่งหนี้ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในวันสิ้นเดือนถัดไป

วิธีปฏิบัติในการรับเงิน มีดังต่อไปนี้

1. รับเป็นเงินสด การรับเงินเป็นเช็คหรือครีฟ หรือตราสารอย่างอื่นจะต้องปฏิบัติตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนดว่าด้วยการนั้น
 2. ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ผู้ชำระเงินทุกครั้ง เว้นแต่การรับเงินค่าธรรมเนียมที่เอกสารของทางราชการระบุจำนวนเงินที่ชำระอันมีลักษณะเช่นเดียวกับใบเสร็จรับเงิน และจะต้องมีการควบคุมจำนวนที่รับจ่ายเช่นเดียวกันกับใบเสร็จรับเงิน และการรับเงินตามฎีกาเบิกจากคลัง
 3. ใช้ใบเสร็จรับเงินเช่นเดียวกันรับเงินทุกประเภท เว้นแต่เงินประเภทใดที่มีการรับชำระเป็นประจำ และมีจำนวนมากรายจะแยกใบเสร็จรับเงินเล่มหนึ่งสำหรับการชำระเงินประเภทนั้นก็ได้
 4. บันทึกเงินที่ได้รับในบัญชีเงินสด หรือบัญชีเงินฝากธนาคารแล้วแต่กรณี ภายในวันที่รับเงินนั้น โดยให้แสดงให้ทราบว่า ได้รับเงินตามฎีกา ใบเสร็จรับเงิน หรือเอกสารอื่น เล่มใดเลขที่ใด จำนวนเท่าใด ในกรณีที่มีการรับเงินภายหลังกำหนดเวลาบัญชีสำหรับวันนั้นแล้ว ให้บันทึกการรับเงินในบัญชีดังกล่าวในวันทำการถัดไป
- เงินประเภทใดมีใบเสร็จรับเงินวันหนึ่ง ๆ หลายฉบับ จะรวมเงินรับประเภทนั้น ๆ ตามสำเนาใบเสร็จรับเงินทุกฉบับมาบันทึกในบัญชีรายการเดียวกันได้ โดยแสดงให้ทราบว่าเงินรับตามใบเสร็จรับเงินเลขที่ใดถึงเลขที่ใด จำนวนเงินรับรวมทั้งสิ้นเท่าใดไว้ด้านหลังสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย
5. เมื่อสิ้นเวลารับเงินให้เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บหรือรับชำระเงินนำเงินที่ได้รับพร้อมสำเนาใบเสร็จรับเงินและเอกสารอื่นที่จัดเก็บในวันนั้นทั้งหมด ส่งต่อเจ้าหน้าที่การเงินของส่วนราชการ หรือหน่วยงานนั้นแล้วแต่กรณี
 6. ส่วนราชการจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่จัดเก็บ และนำส่งกับหลักฐาน และรายงานที่บันทึกไว้ในบัญชีเงินสด หรือบัญชีเงินฝากธนาคารว่าถูกต้องหรือไม่ หากตรวจสอบปรากฏว่าถูกต้องแล้ว ให้ผู้ตรวจสอบยกยอดรวมเงินทั้งสิ้น ตามใบเสร็จรับเงินทุกฉบับที่ได้รับในวันนั้นไว้ในสำเนาใบเสร็จรับเงินฉบับสุดท้าย และลงลายมือชื่อกำกับไว้

วิธีปฏิบัติในการจ่ายเงิน มีดังต่อไปนี้

1. จ่ายได้เฉพาะตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือมติคณะรัฐมนตรี อนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง และผู้มีอำนาจให้อนุมัติให้จ่ายได้

2. ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินให้แก่บุคคล ต่อไปนี้

(1) ส่วนราชการส่วนกลาง เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการระดับกรม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 6 หรือเทียบเท่า หรือผู้มียศ ตั้งแต่พันโท นาวาโท นาวาอากาศโท หรือพันตำรวจโท ขึ้นไป

(2) หน่วยงานสังกัดส่วนกลาง แม้มีสำนักงานอยู่ในภูมิภาค หรือแยกต่างหากจากกระทรวง ทบวง กรม หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมจะมอบหมายให้หัวหน้าหน่วยงานนั้นเป็นผู้อนุมัติการจ่ายเงินของหน่วยงานนั้นได้

(3) ส่วนราชการในภูมิภาค หัวหน้าส่วนราชการผู้เบิกเป็นผู้อนุมัติ

3. ผู้อนุมัติจะลงลายมือชื่ออนุมัติในหลักฐานการจ่ายหรือใบสำคัญจ่ายทุกฉบับ หรือจะลงลายมือชื่ออนุมัติในหนังสือหลักฐานการจ่าย หรือใบสำคัญจ่ายก็ได้

4. จะต้องมีหลักฐานการจ่ายไว้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบทุกครั้ง

5. จะต้องมีการบันทึกรายการจ่ายเงินไว้ในบัญชีเงินสด หรือบัญชีเงินฝากธนาคาร แล้วแต่กรณีในวันที่จ่ายเงินนั้น

6. ห้ามมิให้ผู้รับที่จ่ายเงินเรียกใบสำคัญจ่าย หรือให้ผู้รับเงินลงลายมือชื่อรับเงินในหลักฐานการจ่ายเงิน โดยที่ยังมิได้มีการจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ หรือผู้ที่มีสิทธิรับเงิน

7. เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงิน ให้ส่วนราชการจัดให้มีผู้ตรวจสอบรายการจ่ายเงิน ที่บันทึกไว้ในบัญชีเงินสด หรือบัญชีเงินฝากธนาคารกับหลักฐานการจ่ายในวันนั้น หากตรวจสอบแล้วปรากฏว่าถูกต้องให้ผู้ตรวจสอบลงลายมือชื่อกำกับบอกเงินคงเหลือไว้ในบัญชีนั้น ๆ

วิธีปฏิบัติในการ เก็บรักษาเงิน มีดังต่อไปนี้

1. กองคลังหรือส่วนราชการส่วนภูมิภาค จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน หากวันใดไม่มีการรับจ่ายเงิน จะไม่ทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันสำหรับวันนั้น ให้หมายเหตุ ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันที่มีการรับจ่ายเงินถัดไปให้ทราบด้วย
2. เมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงินให้เจ้าหน้าที่การเงินนำเงินที่จะเก็บรักษาและรายงานเงินคงเหลือประจำวันส่งมอบต่อคณะกรรมการ เก็บรักษาเงิน และให้คณะกรรมการรักษาเงิน ร่วมกันตรวจสอบตัวเงิน และหลักฐานแทนตัวเงินกับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เมื่อปรากฏว่า ถูกต้องแล้วให้นำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้รับรักษา และให้กรรมการทุกคนลงลายมือชื่อในรายงานเงินคงเหลือประจำวันไว้เป็นหลักฐาน
3. หัวหน้ากองคลัง หรือเจ้าหน้าที่การเงิน เสนอรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ให้กรรมการ เก็บรักษาเงินได้ลงลายมือชื่อไว้แล้ว ต่อหัวหน้าส่วนราชการเพื่อทราบ
4. กรณีเงินที่ได้รับมอบให้เก็บรักษาไม่ตรงกับจำนวนซึ่งแสดงไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน ให้คณะกรรมการรักษาเงินและเจ้าหน้าที่การเงินผู้นำส่งร่วมกันบันทึกจำนวนที่ตรวจนับได้นั้น ไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และลงลายมือชื่อกรรมการทุกคน พร้อมด้วยเจ้าหน้าที่การเงินผู้นำส่ง แล้วนำเงินเข้าเก็บรักษาในตู้รับรักษา และให้กรรมการ เก็บรักษาเงิน รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบทันที เพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป
5. เมื่อนำเงินเข้าเก็บในตู้รับรักษาเรียบร้อยแล้ว ให้กรรมการใส่กุญแจตู้รับรักษา และลงลายมือชื่อกระดาะปิกัด หรือประจำคราครั้ง หรือคินเหนียวของกรรมการแต่ละคนไว้บน เชือกผูกตู้รับรักษา ในลักษณะที่ทราบประจำครั้งคินเหนียว หรือแผนกระดาะปิกัดจะต้องถูกทำลาย เมื่อเปิดตู้รับรักษา ในกรณีที่ตู้รับรักษาตั้งอยู่ในห้องมั่นคงหรือกรงเหล็กการลงลายมือชื่อบนกระดาะปิกัด หรือประจำคราครั้งของกรรมการจะกระทำที่ประตูห้องมั่นคงหรือกรงเหล็กแต่เพียงแห่งเดียวก็ได้
6. ในวันทำการถัดไป หากจะถอนนำเงินออกจ่ายให้คณะกรรมการ เก็บรักษาเงิน มอบเงินที่เก็บรักษาทั้งหมดให้หัวหน้ากองคลัง หรือเจ้าหน้าที่การเงินแล้วแต่กรณี รับไปจ่ายโดยให้ลงลายมือชื่อรับเงินไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันก่อนวันทำการที่รับเงินไปจ่ายนั้น

7. การเปิดประตูห้องมั่นคง หรือประตูเหล็ก หรือตู้นิรภัยให้กรรมการตรวจ
ดูแจ ลายมือชื่อบนแผ่นกระดากปิดหีบ หรือตราประจำรังของกรรมการ เมื่อปรากฏว่าอยู่ใน
สภาพเรียบร้อยจึงเปิดได้ แต่ถ้าหากปรากฏว่าแผ่นกระดากปิดหีบ หรือตราประจำรังหรือ
คินเหนียวของกรรมการอยู่ในสภาพไม่เรียบร้อย หรือมีพฤติการณ์อื่นใดที่สงสัยว่าจะมีการทุจริต
ก็ให้รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการนั้นทราบเพื่อพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรต่อไป

วิธีปฏิบัติในการนำเงินส่งคลัง มีดังต่อไปนี้

1. ส่วนราชการส่วนกลาง ให้นำส่งเข้าบัญชีเงินคลัง บัญชีที่ 1 ณ ธนาคาร
แห่งประเทศไทย
2. ส่วนราชการส่วนภูมิภาค ให้นำส่งสำนักงานคลังจังหวัด
3. หัวหน้ากองคลัง หรือหัวหน้าส่วนราชการส่วนภูมิภาค จะต้องดูแล ให้มีการ
นำใบนำส่ง ซึ่งผู้รับเงินได้ลงลายมือชื่อรับเงินหรือมีหลักฐานการรับเงินแล้วลงบัญชีภายในวันที่
นำเงินส่งนั้น
4. การนำเงินส่งกรณีเงินนำส่งเป็นเงินสดจำนวนมาก หรือสถานที่ที่จะนำเงินส่ง
อยู่ห่างไกล หรือกรณีอื่นใดซึ่งเห็นว่าจะไม่ปลอดภัยแก่เงินที่นำส่ง ให้หัวหน้าส่วนราชการแต่งตั้ง
ข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งระดับ 2 หรือเทียบเท่าขึ้นไป และข้าราชการอื่นอย่างน้อย 1 คน
เป็นกรรมการรับผิดชอบร่วมกันควบคุมเงินส่งไป และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจควบคุมรักษาความ
ปลอดภัยด้วยก็ได้

กำหนดเวลานำส่งของเงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ ทั้งที่เป็น
เงินสดและ/หรือเช็ค มีดังนี้

- (1) เช็ค ให้นำส่ง หรือนำฝากในวันที่ได้รับเช็ค หรืออย่างช้าภายในวัน
ทำการถัดไป
- (2) เงินรายได้แผ่นดิน ให้นำส่งอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่ถ้าส่วนราชการใด
มีเงินรายได้แผ่นดินเก็บรักษาในวันใดเกินหนึ่งหมื่นบาทก็ให้นำเงินส่งโดยด่วน แต่อย่างช้าต้อง
ไม่เกิน 3 วันทำการถัดไป

(3) เงินเบิกเกินส่งคืน หรือเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน ให้นำส่งภายใน สิบห้าวันทำการ นับจากวันรับเงินคลัง หรือนับจากวันที่ได้รับคืน

(4) เงินนอกงบประมาณ ให้นำฝากคลังอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง แต่สำหรับ เงินที่เบิกจากคลังเพื่อรอการจ่ายให้นำฝากคลังภายใน 15 วัน นับจากวันรับเงินจากคลัง

3. การบัญชี

การบัญชีรัฐบาล หมายความว่า การบันทึกรายการการเงินของแผ่นดินที่มีการรับ จ่าย หรือโอนบัญชี แล้วผ่านรายการโดยแยกออกตามประเภท เมื่อสิ้นงวดหนึ่ง ๆ จะมีการ สรุปผลเสนอฝ่ายบริหาร เพื่อวิเคราะห์และประเมินผลการดำเนินงาน

หลักการสำคัญของการบัญชีรัฐบาล

1. ใช้ระบบบัญชีคู่ และบันทึกรายการตามหลักเงินค่าง (Accrual basis) หรือหลักเงินสด (Modified Cash Basis)
2. ดำเนินการตามระเบียบข้อบังคับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. กำหนดค่าใช้จ่ายงบประมาณรวมอยู่ด้วย
4. แยกประเภทบัญชีตามความเหมาะสม และให้มีลักษณะเป็นแบบเดียวกัน
5. ควรแยกออกเป็นกองทุนต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์
6. มีการควบคุมทั้งในขั้นต้นทรัพย์ และหนี้สินแยกออกจากงบการเงิน

ทั่วไป

7. มีการจัดทำรายงานทางบัญชีเป็นประจำอย่างน้อยทุก ๆ เดือน
8. ควรนำระบบการบัญชีทั้งหมดมาใช้ เพื่อประโยชน์ในการวัดผลงานของ โครงการ หรืองานต่าง ๆ
9. มีการสอบบัญชีโดยผู้ตรวจสอบภายใน
10. มีการประเมินผลงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข

ประโยชน์จากการบัญชีรัฐบาล

1. ช่วยให้ฝ่ายบริหารทราบการเคลื่อนไหวของเงินงบประมาณรายจ่าย ว่าได้มีการเบิกจ่ายแล้วเท่าใด ยังมีเหลืออีกเท่าใด การจัดเก็บรายได้เป็นไปตามประมาณการหรือไม่ เงินคงคลังมีพอใช้จ่ายหมุนเวียนหรือไม่ เพียงใด นอกจากนี้ข้อมูลจากบัญชียังช่วยให้สามารถนำไปประกอบการวิเคราะห์ เพื่อจัดตั้งงบประมาณแผ่นดินของปีต่อไปอีกด้วย
2. ช่วยให้ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถควบคุมฝ่ายบริหารว่ามีการดำเนินการไปตามที่ใดแสดงไว้ที่สภาเพียงใด และเป็นเครื่องมือประกอบการพิจารณางบประมาณแผ่นดิน ซึ่งฝ่ายบริหารจะเสนอขอมาในโอกาสต่อไป
3. ช่วยให้ประชาชน ซึ่งเป็นเจ้าของประเทศได้ทราบถึงการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน ตลอดจนการเก็บรักษาเงินแผ่นดินจากรายการบัญชีที่จัดทำขึ้น
4. ช่วยฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลให้ทราบถึงฐานะการเงินของแผ่นดิน และยังเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาเพื่อให้รัฐบาลกู้เงินต่อไป
5. ช่วยผู้สนใจทั่วไปหรือหน่วยงานวิจัยต่าง ๆ ให้ทราบถึงผลกระทบกระเทือนจากบทบาทการบริหารการเงินแผ่นดินว่าจะมีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศเพียงใด

การบัญชีเกี่ยวกับรายได้ และรายจ่าย

ในการบัญชีรัฐบาล การทำบัญชีเกี่ยวกับรายได้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ (หนังสือ สัมภาษณ์, อารี วิไลวรรณ และอรุณี อย่างธรรมา. 2528 : 113)

1. เป็นเครื่องมือ และหลักฐานพิสูจน์ความรับผิดชอบในการบริหารรายได้ว่า รายได้ที่จะจัดเก็บได้ ได้จัดเก็บและนำส่งเข้ากองทุนแล้ว
2. ให้อรรถาธิบายและตัวเลขสถิติต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทางการเงินต่าง ๆ

3. ให้อรรถาธิบายและตัวเลข เกี่ยวกับแหล่งที่มาและจำนวนเงินรายไคที่จะ
จัดเก็บได้ เพื่อเป็นหลักใหญ่ทางงบประมาณสามารถประมาณการใช้จ่ายเงินในงบประมาณ
หนึ่ง ๆ ได้

ในการวางแผนการใช้จ่ายของฝ่ายบริหาร เมื่อได้รับอนุมัติให้ดำเนินการตาม
แผนได้ ฝ่ายบริหารจะต้องทำการควบคุมว่าการใช้จ่ายเช่นนั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย
และระเบียบข้อบังคับที่มีอยู่หรือไม่ ดังนั้นการทบทวนเกี่ยวกับรายจ่าย จึงมีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ
(ทมิส สิมะเสถียร, อารี วิไลวรรณ และอรุณี อย่างธรา. 2528 : 124 - 125)

1. ป้องกันการทุจริต หรือรั่วไหลของเงิน หรือทรัพย์สิน การควบคุมและป้องกัน
การทุจริตภัยของเงิน หรือทรัพย์สินอาจทำได้หลายวิธี เช่น การจัดให้มีการปฏิบัติงานที่รัดกุม
และเหมาะสม การตรวจก่อนจ่าย (Pre - audit) และการสอบบัญชี (Post audit)
การวางวิธีการปฏิบัติงานให้มีการสอบยืนยันในที่ใด หรือการจัดให้มีการสอบบัญชีภายในจะช่วย
ลดโอกาสทำทุจริตลงได้มาก การตรวจก่อนจ่ายโดยปกติจะช่วยให้ผู้รับผิดชอบในการควบคุม
งบประมาณได้ทราบว่า การขอเบิกจ่ายเงินแต่ละครั้งได้ปฏิบัติตามวิธีการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้แล้ว
หรือไม่ และการสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีอิสระ ก็จะเป็นโอกาสให้ได้มีการค้นพบการทุจริตเกี่ยวกับ
การจ่ายเงิน และเป็นเครื่องช่วยยืนยันยิ่งขึ้นจะทำการทุจริตของผู้ปฏิบัติงาน ถ้าหากจะมีอีกด้วย

2. ป้องกันการใช้จ่ายเงินเกินวงเงินประมาณรายจ่าย ความรับผิดชอบในการ
ป้องกันการใช้จ่ายเงินเกินวงเงินงบประมาณรายจ่าย เป็นความรับผิดชอบร่วมกันระหว่างส่วน
ราชการเจ้าของงบประมาณ และเจ้าหน้าที่การบัญชีของรัฐบาล ในการนี้ผู้รับผิดชอบจำเป็น
ต้องทราบขอความเกี่ยวกับวงเงินงบประมาณรายจ่ายคงเหลือ ที่มีได้กินไว้หรือยังไม่ได้จ่ายอยู่
เป็นประจำ การควบคุมรายจ่ายเกี่ยวกับเงินเดือน ค่าจ้าง อาจทำได้ส่วนหนึ่งในขณะที่พิจารณา
การจ้าง และอีกส่วนหนึ่งด้วยการตรวจก่อนจ่าย ส่วนการควบคุมรายจ่ายอื่น ๆ มีให้เงินวงเงิน
งบประมาณนั้น โดยปกติใช้วิธีการตรวจก่อนจ่ายทั้งสิ้น

3. ป้องกันการใช้จ่ายเงินที่ไม่เหมาะสมและไม่ประหยัด ซึ่งอาจทำได้โดยวิธีการ
ภายในของส่วนราชการเจ้าของงบประมาณเอง หรือโดยการให้เจ้าหน้าที่การบัญชีของรัฐบาล

ได้พิจารณาการขอก่อหนี้ผูกพัน โดยการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างของส่วนราชการเจ้าของงบประมาณ อีกครั้งหนึ่ง จะเป็นการประหยัดและสมควรหรือไม่ แม้ว่าจะมีกฎหมายงบประมาณรายจ่าย อนุญาตให้จ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันได้แล้วก็ตาม เช่น อาจมีงบประมาณรายจ่ายอนุมัติให้ซื้อ รถยนต์สำหรับใช้ในราชการได้ แต่อาจต้องพิจารณาต่อไปด้วยว่า การซื้อรถยนต์ชนิด delux หรูหราเกินความจำเป็นนั้น จะเหมาะสมและเป็นการประหยัดหรือไม่

4. ป้องกันการใช้จ่ายเงินผิดกฎหมาย การจ่ายเงินผิดกฎหมายอาจแบ่งได้เป็น

2 ประเภท คือ

(ก) การจ่ายเงินเกินงบประมาณ ซึ่งพิจารณาแล้วในข้อ 2 ข้างต้น

และ

(ข) การจ่ายเงินในราชการที่ไม่มีกฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับอนุญาต ให้ทำได้ เช่น การจ่ายเงินค่าเครื่องพิมพ์ในการเลี้ยงรับรองผู้รับเหมาก่อสร้างสถานที่ราชการ หรือการเลี้ยงฉลองในวันขึ้นปีใหม่ ในระหว่างข้าราชการด้วยกันเอง ย่อมทำไม่ได้เว้นแต่ฝ่าย นิติบัญญัติจะอนุมัติไว้ในกฎหมายงบประมาณรายจ่ายอย่างชัดเจน เป็นต้น

ความรับผิดชอบในการควบคุมการจ่ายเงินผิดกฎหมาย โดยปกติเป็นเรื่องของ ส่วนราชการผู้จ่ายเงิน แต่ในบางกรณีเจ้าหน้าที่การบัญชีของรัฐบาลอาจร่วมรับผิดชอบด้วย โดยการ กำหนดให้ต้องเป็นผู้ตรวจสอบพฤติกรรมการสั่งซื้อ หรือสั่งจ้างทุกครั้ง แต่ในทางปฏิบัติการตรวจสอบนี้ ก็กล่าว อาจทำรวมพร้อมกับการตรวจสอบการขอเบิกเงินเพื่อชำระหนี้ตามสัญญาซื้อหรือ สัญญาจ้างนั้นก็ได้

5. ป้องกันการปฏิบัติงานที่ผิดไปจากระเบียบแผนแผน ซึ่งเป็นเรื่องของการ ควบคุมภายในของแต่ละส่วนราชการ แต่เจ้าหน้าที่การบัญชีของรัฐบาลอาจร่วมรับผิดชอบด้วย ก็ได้ โดยวิธีการตรวจสอบก่อนจ่ายการขอเบิกจ่ายเงินทุกราย

4. การตรวจสอบภายใน

การสอบบัญชี หมายถึง การตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินอื่นของส่วนราชการ และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และการตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน และการใช้ทรัพย์สินอื่น แสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป็นไปโดยประหยัด คุ้มค่าตามเป้าหมาย และมีผลคุ้มค่าหรือไม่ และเป็นการตรวจสอบรายละเอียด และหลักฐานในทางบัญชี เพื่อให้ทราบว่าการเงิน บัญชี และรายงานต่าง ๆ เรียบร้อย และเชื่อถือได้เพียงไร แล้วสรุปผลรายงานต่อรัฐสภา (เกษม มโนสันติ และกวี วงศ์พูน. 2528 : 5)

กิติมา ปรีดีพิถุล (2522 : 225) ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการตรวจสอบทางการเงินของส่วนราชการว่า การตรวจสอบทางการเงินเป็นวิธีการที่สำคัญอันหนึ่ง ในการควบคุมและบริหารการเงินให้มีประสิทธิภาพ โดยปกติแล้วหน่วยงานทุกหน่วยจะมีการตรวจสอบทางด้านการเงิน ซึ่งมีทั้งการตรวจสอบภายใน และการตรวจสอบโดยหน่วยงานภายนอก เพื่อช่วยในการปรับปรุงแก้ไขให้ปฏิบัติงานให้ตรงตามวัตถุประสงค์

การตรวจสอบนั้นมีมากมาย แต่อาจแบ่งการตรวจสอบเป็น 2 ประเภทคือ ประเภทตรวจสอบก่อนจ่าย และประเภทตรวจสอบหลังการจ่าย (บรรลือ เฟื่องพูน. 2527 : 18 - 19)

1. ประเภทตรวจสอบก่อนจ่าย

สำนักงานประมาณ : ทำหน้าที่พิจารณาว่าจะสมควรให้จ่ายเพื่อการนั้น ๆ หรือไม่ เช่น ตรวจสอบยอดงบประมาณ ตรวจสอบรายละเอียดวัสดุ มีรายการครุภัณฑ์แบบแปลนงานก่อสร้างต่าง ๆ ก่อนพิจารณาอนุมัติเงินประจำวง เป็นคน

กระทรวงการคลัง : ทำหน้าที่พิจารณาวางระบบบัญชีและระบบฎีกา ตรวจสอบหลักฐานแนบใบสำคัญการจ่ายต่าง ๆ ให้ถูกต้องก่อนจ่ายเงิน

สำนักงานกฤษฎีกา : ทำหน้าที่วางระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการซื้อขายของทางราชการก่อนมีการจ่ายออกไป

กองคลังหรือหน่วยการเงิน ซึ่งก็มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างใกล้ชิดโดยตรง ในการตรวจเอกสารต่าง ๆ ให้เรียบร้อยก่อนมีการเบิกจ่ายเงิน

2. ประเภทตรวจหลังการจ่าย

สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (ส.ท.ง.) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ ตรวจดูทรัพย์สินของรัฐในเรื่องต่าง ๆ หลังจากหน่วยงานต่าง ๆ จ่ายเงินออกไปแล้วมีเหตุ อันควรหักทวงอันเป็นการกระทำให้รัฐต้องเสียทรัพย์สินเงินทองไปในทางใดแล้วเรียกเงินคืน ท่อไป

การตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน มีขอบเขตในการตรวจสอบ ดังนี้

1. ตรวจสอบรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ และงบแสดงฐานะ การเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปตามกฎหมายและความเป็นจริง หรือไม่

2. ตรวจสอบบัญชีทุนสำรองเงินตราประจำปี และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไป ตามกฎหมาย และตามความเป็นจริงหรือไม่

3. ตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงิน และทรัพย์สินอื่น ของหน่วยรับตรวจ หรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยรับตรวจ และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ และอาจตรวจสอบการใช้จ่ายเงินและการ ใช้ทรัพย์สินอื่น และแสดงความคิดเห็นว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์เป็นไปโดยประหยัดโดยสทตามเป้าหมาย และมีผลคุ้มค่าหรือไม่

ผู้ตรวจสอบภายใน เป็นเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งที่ตรวจภายหลังการจ่ายเงิน ออกไปแล้ว ของหน่วยงานในสังกัดว่ามีการทำบัญชี มีการเบิกจ่ายเงินรวมทั้งการพัสดุต่าง ๆ เบิกจ่ายไปแล้วถูกต้องหรือไม่แล้วเสนอรายงานข้อหัวหน้าส่วนราชการ เพื่อพิจารณาสั่งการ

ส่วนการตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของหัวหน้าส่วนราชการในฐานะผู้บริหารในการสอบทาน ทบทวน และประเมินผลทางการเงิน การบัญชี ตลอดจนการปฏิบัติงานอื่นว่าดำเนินไปตามนโยบายการบริหาร แผนงาน และระเบียบวิธีการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องครบถ้วน และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

วัตถุประสงค์อันสำคัญของการตรวจสอบภายใน แต่เดิมมีเพียงเพื่อตรวจสอบหลักฐานความถูกต้องของตัวเลขและใบสำคัญ ท้องการให้ผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทางการเงิน มีความซื่อสัตย์ท่อน้ำที่เท่านั้น แต่ในปัจจุบันเนื่องจากส่วนราชการได้ขยายตัวออกไป เอกสารใบสำคัญบัญชีและทะเบียนมีมาก รวมทั้งข้อบังคับ ระเบียบและกฎหมาย ผู้บริหารไม่สามารถจะควบคุมดูแลรายละเอียดต่าง ๆ ได้ การตรวจสอบภายในจึงมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น และจำเป็นต้องเปลี่ยนวิธีปฏิบัติโดยเน้นหนักการตรวจสอบการดำเนินงาน (Performant Audit) ทั่วๆ ไป เพื่อช่วยให้ผู้บริหารสามารถไขข้อสงสัยประกอบการตัดสินใจอย่างเหมาะสม ทันต่อเหตุการณ์ นอกจากนี้ยังทำให้เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปรับปรุงตนเองให้สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบภายใน และที่สำคัญคือช่วยให้หัวหน้าส่วนราชการทราบถึงการทุจริต การรั่วไหล และความบกพร่องทางการเงินได้รวดเร็วทันเหตุการณ์

ขอบเขตของการตรวจสอบภายใน มีดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบการรับจ่ายเงินว่าให้นำหลักฐานมาลงบัญชีโดยถูกต้องครบถ้วน และได้เก็บหลักฐานการรับจ่ายเงินไว้เรียบร้อยหรือไม่
2. ตรวจสอบยอดเงินคงเหลือตามบัญชีเงินสด กับรายงานเงินคงเหลือประจำวันว่าถูกต้องหรือไม่
3. ตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงิน หลักฐานการให้ยืมเงินและเงินฝากธนาคารว่าถูกต้องตรงตามที่แสดงไว้ในรายงานเงินคงเหลือประจำวันหรือสมุดบัญชีหรือไม่
4. ตรวจสอบเงินฝากธนาคารกับหลักฐานว่าถูกต้องหรือไม่

5. ตรวจสอบการเก็บรักษาเงินว่าได้ปฏิบัติตามการเก็บรักษาเงินภายในกำหนด และวงเงินที่อนุญาตให้เก็บรักษาหรือไม่

6. ตรวจสอบการส่งมอบเงิน ใบสำคัญคู่จ่าย และรายงานการเงินต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดและถูกต้องตามระเบียบหรือไม่

7. ตรวจสอบเกี่ยวกับการก่อหนี้ผูกพันเงินงบประมาณรายจ่ายว่าถูกต้องตามระเบียบหรือไม่

8. ตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษาเงินทรงราชการว่าเป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบหรือไม่

9. ตรวจสอบการจัดทำบัญชีการเงินว่าเป็นไปโดยถูกต้องตามระบบบัญชีที่กำหนดไว้หรือไม่

10. ตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับการชี้แจงข้อเท็จจริง หรือข้อสังเกตของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินหรือการตรวจสอบบัญชีการเงินของส่วนราชการประจำปีว่า ได้ปฏิบัติตามภายในระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่

2. การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยของรัฐ

มหาวิทยาลัยของรัฐโดยทั่วไปมีที่มาของเงินเพื่อใช้ในการบริหาร ส่งเสริม และพัฒนาทางวิชาการ จากเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเอง เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ เงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เงินผลประโยชน์ ทรัพย์สินที่มิใช่ให้แก่มหาวิทยาลัย และรายได้อื่น ๆ ในสภาวะปัจจุบันเงินงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งรัฐบาลจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยของรัฐในแต่ละปีมีจำนวนค่อนข้างจำกัด และมีแนวโน้มที่จะถูกตัดลงไปในอนาคต ดังนั้นมหาวิทยาลัยของรัฐทั้งหลายจึงหันมาพึ่งตนเอง โดยการหาแนวทางการบริหารการเงิน และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยให้เพียงพอเพื่อความอยู่รอด และการพัฒนาเพื่อสนองความต้องการของสังคมให้สมบูรณ์ การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยในปัจจุบันนั้น ประพันธ์พงศ์ เวชชาชีวะ (2528 : 128 - 130) ได้เสนอแนวทางไว้ดังนี้

2.1 รายได้จากงบประมาณแผ่นดิน ได้แก่ เงินรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรงบประมาณให้มหาวิทยาลัยของรัฐยังมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้สำหรับการสนับสนุนด้านการเงินจากรัฐ ไม่ว่า จะแปรสภาพของมหาวิทยาลัยไปในรูปใด ทั้งนี้เพราะรัฐมีความจำเป็นที่จะต้องให้มหาวิทยาลัยผลิตคนจากเหตุผล 2 ประการ คือ

2.1.1 เพื่อให้ได้บุคลากรในสาขาต่าง ๆ เพื่อเอาไปใช้งานตามความจำเป็นของประเทศชาติ

2.1.2 รัฐมีหน้าที่ในการสร้างคุณภาพของคนในชาติ และการศึกษาในชั้นมหาวิทยาลัยก็เป็นวิธีการที่สำคัญในการทำให้บรรลุวัตถุประสงค์นี้

2.2 รายได้ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ได้แก่ เงินค่าบำรุงการศึกษา ค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยน่าจะหารรายได้จากเงินค่าธรรมเนียมได้ดังนี้

การรับนักศึกษาควรแบ่งเป็น 2 พวก คือ พวกที่ผลิตตามความต้องการของรัฐ โดยใช้งบประมาณแผ่นดินซึ่งให้ค่าใช้จ่ายตามรายหัวนักศึกษา และคิดค่าใช้จ่ายให้ตามแต่ละสาขาวิชานักศึกษาพวกนี้อาจจะเก็บค่าธรรมเนียมเท่ากับปัจจุบันหรือไม่เก็บเลย ส่วนอีกพวกหนึ่ง คือผลิตตามกำลังของทรัพยากรของมหาวิทยาลัย นักศึกษากลุ่มนี้มหาวิทยาลัยเก็บค่าธรรมเนียมโดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายในการลงทุนของมหาวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น ๆ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยของเอกชน

2.3 รายได้อื่นเกิดจากการบริจาค ได้แก่ เงินรายได้จากการบริจาคเงิน และทรัพย์สินให้แก่มหาวิทยาลัย เงินรายได้จากการบริจาคนี้ควรจะมีการปรับปรุงทั้งในกฎหมายของรัฐ และการบริหารของมหาวิทยาลัย กล่าวคือ

2.3.1 รัฐควรจะยอมให้ผูบริจาคทรัพย์สินเพื่อการศึกษา ได้รับการลดหย่อนภาษีมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้เสียภาษีบริจาคมากขึ้น

2.3.2 มหาวิทยาลัยจะต้องมีผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้โดยตรง โดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยจะต้องกระตือรือร้นในเรื่องนี้ แหล่งที่มาของรายได้นี้อาจมาจากทั้งภายในและภายนอกประเทศ และเพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพมหาวิทยาลัยต้องจัดรูปการบริหารรองรับด้วย

2.4 รายได้อื่น ๆ ได้แก่ เงินรายได้จากการให้เช่าอาคารสถานที่ภายในมหาวิทยาลัย ธุรกิจที่สอดคล้องกับงานของมหาวิทยาลัย เช่น ร้านค้า ร้านหนังสือ ร้านอาหาร โรงพิมพ์ สำนักพิมพ์ ห้องสมุด หน่วยบริการอื่น ๆ (ถ่ายเอกสาร คอมพิวเตอร์ ฯลฯ) ซึ่งดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย

2.5 รายได้จากการจัดทรัพย์สิน ได้แก่ รายได้จากที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ซึ่งหมายถึง ดั่งหาทรัพย์สิน และอสังหาทรัพย์สิน อันเป็นกรรมสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

ทรัพย์สินในที่นี้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ คือ ทรัพย์สินทางวัตถุ และทรัพย์สินทางปัญญา

2.5.1 ทรัพย์สินทางวัตถุ หมายถึง การจัดการให้ไ้มาซึ่งรายได้ที่เกิดจาก ดั่งหาทรัพย์สิน และอสังหาทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ในเรื่องนี้ก็เริ่มจากที่ดินมหาวิทยาลัยควรจะแบ่ง ที่ดินของมหาวิทยาลัยออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ อสังหาทรัพย์สินที่ใช้เป็นเขตการศึกษา อสังหาทรัพย์สินที่ใช้หาประโยชน์แต่ไม่มีการเปลี่ยนมือ และอสังหาทรัพย์สินที่อาจเปลี่ยนมือได้

2.5.2 ทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้จากการ วิจัยและบริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัย ได้แก่ การทำการวิจัย การฝึกอบรม และสัมมนา โครงการศึกษาต่อเนื่อง การให้บริการการปรึกษา และการรับจ้างทำงานในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง การเรียนการสอน และการผลิตของมหาวิทยาลัย เช่น บริการคอมพิวเตอร์ การออกแบบ หรือเทคโนโลยีในระบบการผลิต เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งทรัพยากรทางปัญญา ซึ่งอาจนำมาใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งในปัจจุบันก็ได้มีการดำเนินการอย่างทั้งเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เช่นที่สถาบันวิจัยและพัฒนาบริหารศาสตร์ และกำลังดำเนินการอย่างเป็นทางการ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ้ามีการพัฒนาในเรื่องนี้อย่างมีระบบแล้ว จะอำนวยประโยชน์อย่างมาก ต่อฐานะการเงินของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าศึกษาถึงตลาดในเรื่องนี้แล้ว จะพบว่า แหล่งเงินค่าใช้จ่ายเพื่อการนี้ทั้งของภาครัฐบาล และเอกชนมีมาก และอยู่ในวิสัยที่มหาวิทยาลัย ทาง ๆ จะมีความสามารถที่จะรับไ้มา

3. การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีฐานะเป็นกรม ๆ หนึ่งสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มาของเงินเพื่อใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัย 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (มาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517)

1. เงินงบประมาณแผ่นดิน
2. เงินรายได้มหาวิทยาลัย

เงินงบประมาณแผ่นดิน ได้แก่ เงินงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัย ในแต่ละปีงบประมาณ การให้เงินซึ่งเงินงบประมาณแผ่นดินนี้ มหาวิทยาลัยจะต้องจัดทำคำขอ งบประมาณไปยังสำนักงบประมาณตามรูปแบบ และวิธีการที่สำนักงบประมาณกำหนด หน่วยงานที่ รับผิดชอบในการจัดทำงบประมาณ ได้แก่ กองแผนงาน และงานวางแผนและพัฒนาในแต่ละ วิทยาเขต เงินงบประมาณแผ่นดินที่มหาวิทยาลัยได้รับก่อนจ่ายจะต้องขออนุมัติเงินประจำวงไป ยังสำนักงบประมาณก่อน เมื่อได้รับอนุมัติเงินประจำวงแล้วจึงจะถอนผูกพัน หรือเบิกจ่ายได้ (มาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2511) การถอนผูกพันหรือการเบิกจ่าย เงินงบประมาณนั้น ต้องปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่ายเงินจากคลัง พ.ศ. 2520 และแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2525 มาตรา 53 ซึ่งกำหนดไว้ว่า "เจ้าของงบประมาณ จะจ่ายเงิน หรือถอนผูกพันได้เฉพาะตามที่กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี อนุญาตให้จ่ายได้ หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลัง" หน่วยงานที่รับผิดชอบในการ ขออนุมัติเงินประจำวง ได้แก่ การคลังมหาวิทยาลัย ส่วนการเบิกเงินงบประมาณจากคลังนั้น วิทยาเขตประสานมิตร จะเบิกโดยตรงจากกรมบัญชีกลาง วิทยาเขตปทุมวัน พลศึกษา และบางเขน จะเบิกจากกองคลังมหาวิทยาลัยอีกทอดหนึ่ง สำหรับวิทยาเขตพิษณุโลก มหาสารคาม บางแสน และสงขลา จะเบิกเงินจากคลังจังหวัดนั้น ๆ

เงินรายได้มหาวิทยาลัย หมายถึง เงินรายได้ทุกประเภทของมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมาย แต่ไม่รวมถึงเงินที่มหาวิทยาลัยได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

เงินรายได้มหาวิทยาลัย ประกอบด้วยเงินรายได้ประเภทต่าง ๆ ดังนี้ (ข้อ 7 แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526)

1. เงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ ได้แก่

1.1 เงินซึ่งมีผู้นมอบให้แก่ส่วนราชการ เพื่อใช้จ่ายตามเงื่อนไข หรือเจตนารมณ์ของผู้ให้

1.2 เงินรายได้จากทรัพย์สินที่มีผู้นมอบให้แก่ส่วนราชการ เพื่อขายหรือหาผลประโยชน์สำหรับใช้จ่ายตามเงื่อนไข หรือเจตนารมณ์ของผู้ให้

1.3 คอกบสที่ได้ตามข้อ 1.1 และข้อ 1.2

2. เงินทุนหมุนเวียน ได้แก่

2.1 เงินที่จัดไว้เพื่อเป็นทุนในการดำเนินการตามระเบียบที่สภามหาวิทยาลัยกำหนด

2.2 เงินรายได้จากการดำเนินการตามข้อ 2.1 และคอกบสที่ได้จากเงินทุนหมุนเวียน

3. เงินรับฝาก ได้แก่ เงินที่ส่วนราชการรับไว้ โดยมีเงื่อนไข หรือเงื่อนไขเวลาในการจ่ายเงิน หรือจ่ายตามวัตถุประสงค์

4. เงินค่าบำรุงกิจกรรมนิสิตและค่าบำรุงกีฬา ได้แก่ เงินซึ่งเรียกเก็บตามระเบียบของมหาวิทยาลัยเป็นค่าบำรุงกิจกรรมนิสิตและค่าบำรุงกีฬา

5. เงินรายได้ในโครงการบริการทางวิชาการ ได้แก่ เงินที่ส่วนราชการได้รับไว้ เนื่องจากการจัดฝึกอบรม การจัดสัมมนา การวิจัย และการอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับการดังกล่าว

6. เงินค่าธรรมเนียม ได้แก่ เงินซึ่งเรียกเก็บตามระเบียบของมหาวิทยาลัยเป็นค่าบำรุงและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ แต่ไม่รวมถึงเงินค่าบำรุงกิจกรรมนิสิต และค่าบำรุงกีฬา

7. เงินผลประโยชน์ ใต้แท

(ก) เงินรายได้ที่ไม่เข้าลักษณะตามข้อ 1, 2, 3, 4, 5 และ 6

(ข) คอณสิทธิ์ได้จากเงินรายได้ใน 3, 4, 5, 6 และ 7

ตามระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526

ข้อ 6 กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารเงินรายได้ ซึ่งประกอบด้วย อธิการบดี เป็นประธาน รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสภามัน และผู้อำนวยการสำนัก เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกองคลัง เป็นกรรมการและเลขานุการ ทำหน้าที่บริหารเงินรายได้ตามระเบียบ หรือตามที่ สภามหาวิทยาลัยมอบหมาย

การบริหารเงินรายได้ประเภทเงินบริจาคโดยมีวัตถุประสงค์ เงินทุนหมุนเวียน เงินรับฝาก เงินค่าบำรุงกิจกรรมนิสิตและค่าบำรุงกีฬา และเงินรายได้ในโครงการบริการทางวิชาการให้เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยว่าด้วยเงินประเภทนั้น ๆ (ข้อ 24 แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526) ส่วนการบริหารเงินรายได้ประเภทค่าธรรมเนียม และประเภทเงินผลประโยชน์ให้ใช้จ่ายได้เพื่อการดังต่อไปนี้

1. เพื่อการบริหารทั่วไป ใต้แท การจ่ายเพื่อกิจกรรมบริหารทั่วไปในส่วนที่งบประมาณแผ่นดินไม่อาจจัดสรรได้ หรือให้ใต้แทไม่เพียงพอ

2. เพื่อการบริหารงานวิชาการและบริการทางวิชาการ ใต้แท การจ่ายเพื่อการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางสังคมวิชาการ การบริการทางศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาบุคลากร และการอื่นที่มีส่วนสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัย

3. เพื่อการอื่นตามที่อธิการบดีอนุมัติ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารเงินรายได้ เงินรายได้ประเภทเงินผลประโยชน์ นอกจากจ่ายเพื่อการดังกล่าวแล้ว อาจจ่ายเพื่อสวัสดิการแก่ข้าราชการ ลูกจ้าง และนิสิตของมหาวิทยาลัยได้ด้วย

ในการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นั้น ก่อนที่จะนำเงินรายได้มาใช้จ่ายเพื่อการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี

การจัดทำงบประมาณการเงินรายได้ตามระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526 ข้อ 11 ให้ประมาณการเงินรายได้จากเงินค่าธรรมเนียม และเงินผลประโยชน์ เงินค่าธรรมเนียม โถงแก เงินค่าบำรุงมหาวิทยาลัย และเงินค่าหน่วยกิต ของนิสิตภาคปกติ และนิสิตภาคสมทบ เงินค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ เงินค่าสมัครสอบ ค่าประกันของเสียหาย ค่าขึ้นทะเบียนบัณฑิต ค่าออกใบรับรอง และค่าปรับต่าง ๆ ส่วนเงิน ผลประโยชน์ โถงแก คอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และรายรับอื่น ๆ ในการคำนวณเงินประมาณการ เงินรายได้จะจัดทำล่วงหน้า 3 ถึง 4 เดือนก่อนถึงปีงบประมาณ โดยจะประมาณการจากยอด เงินค่าธรรมเนียมและเงินผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในปีงบประมาณหน้า โดยเปรียบเทียบกับยอด รับจริง ณ วันที่ 30 มิถุนายน ของปีงบประมาณปัจจุบัน เมื่อคำนวณได้ยอดรวมของประมาณการ เงินรายได้สำหรับปีงบประมาณหน้าได้แล้ว จึงนำมาจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี หน่วยงาน ที่รับผิดชอบในการประมาณการเงินรายได้ โถงแก กองคลัง และงานการเงินและบัญชีของ วิทยาเขต ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี จะจัดทำได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของ ประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ในกรณีจำเป็นสามารถนำเงินสะสมบางส่วนมาสมทบเพื่อจัดทำ งบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ควย การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องจัดทำเป็นแผนงาน ประจำปี แสดงแผนงาน งาน และโครงการ โดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และรายละเอียด การใช้จ่าย จำแนกประเภทตามวิธีการงบประมาณแนบดิน หน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดทำ งบประมาณรายจ่ายประจำปี โถงแก กองแผนงาน และงานวางแผนและพัฒนาในแต่ละวิทยาเขต

ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้จัดสรรงบประมาณเป็น

2 ประเภท ดังนี้

1. งบประมาณรายจ่ายปกติ โถงแก งบประมาณที่จัดสรรให้เป็นรายจ่าย ของแต่ละหน่วยงาน
2. งบกลาง โถงแก งบประมาณที่จัดสรรไว้เป็นของส่วนกลาง

งบประมาณที่สำเร็จ เรียบร้อยแล้วจะส่งให้กองคลัง สำนักงานอธิการบดี
ตรวจสอบเพื่อนำเสนอคณะกรรมการการเงินของมหาวิทยาลัยตรวจสอบก่อนนำเสนอพิจารณาอนุมัติ

ในกรณีที่จำเป็นจะต้องจ่ายเงิน หรือก่อหนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือ
ไปจากที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี สามารถจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
ได้ภายในวงเงินประมาณการเงินรายได้ในปีนั้น ในกรณีที่จำเป็นจะนำเงินสะสมมาสมทบเพื่อจัดทำ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมด้วยก็ได้

การใช้จ่ายเงินรายได้จะต้องดำเนินการตามจำนวนเงินงบประมาณที่ได้
รับอนุมัติ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารเงินรายได้กำหนดไว้
(ข้อ 10, 11, 25 แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526)

3.2 การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้

การรับเงินรายได้ทุกประเภทต้องออกใบเสร็จรับเงินของมหาวิทยาลัยไว้เป็น
หลักฐานทุกครั้ง และให้มีการจัดทำทะเบียนใบเสร็จรับเงินเพื่อควบคุมการใช้ใบเสร็จรับเงิน
ตลอดจนให้จัดทำรายงานการใช้ใบเสร็จรับเงินให้มหาวิทยาลัยทราบภายในวันที่ 31 ตุลาคม
ของปีงบประมาณถัดไป

การรับเงินรายได้อาจรับแทนกันได้ระหว่างวิทยาเขต และเงินรายได้ที่รับ
ในวันใดวันหนึ่งก็บัญชีในวันนั้น (ข้อ 20, 21 แห่งระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526) และให้นำส่งเพิ่มจำนวน จะหักค่าใช้จ่ายเพื่อการใดก็ได้

การนำเงินรายได้ไปหาผลประโยชน์ อาจกระทำได้โดยการซื้อพันธบัตรรัฐบาล
หรือตั๋วสัญญาใช้เงิน และฝากธนาคาร หรือสหกรณ์ออมทรัพย์ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ ข้อ 22 ถ้านอกเหนือจากนั้นจะต้องขออนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย

การเก็บรักษาเงินสดไว้ภายในที่ทำการให้เก็บรักษาไว้ได้ไม่เกิน 200,000 บาท
ยกเว้นโรงเรียนสาธิตให้เก็บรักษาเงินสดไว้ภายในที่ทำการได้ไม่เกิน 50,000 บาท เงินที่
เกินอำนาจการเก็บรักษาให้นำฝากธนาคาร การฝากและการถอนเงินจากธนาคาร ให้ปฏิบัติ

ตามระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการจ่ายเงินรายได้ ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2526

ขอ 4

การจ่ายเงินรายได้ให้อยู่ในอำนาจของอธิการบดี หรือผู้ที่อธิการบดีมอบหมาย ซึ่งในปัจจุบันมหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ 888/2532 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2532 เรื่อง มอบอำนาจหน้าที่ให้อธิการบดี คณะที่ ผู้อำนวยการ และ อาจารย์ใหญ่ ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี สั่งจ่ายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารเงินรายได้กำหนด (ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินรายได้) ในกรณีที่คณะกรรมการเงินรายได้ได้กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการไว้ให้เสนอขออนุมัติจากคณะกรรมการบริหารเงินรายได้เป็นกรณี ๆ ไป

ให้หัวหน้าหน่วยงานตรวจสอบการรับ - จ่ายเงิน ตลอดจนการบันทึกบัญชีทุกวันทำการ และให้ลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกครั้ง และให้คณะกรรมการเก็บรักษาเงินรายได้ อย่างน้อย 3 คน เพื่อตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงินในรายงานเงินคงเหลือประจำวัน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อกำกับทุกวันทำการ

ในการปฏิบัติงานของส่วนราชการทุกแห่งย่อมมีการรับเงินจ่ายเงิน เพื่อดำเนินงาน ให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือให้บรรลุตามแผนงาน งาน หรือโครงการ ซึ่งจะต้องมีการจดบันทึกรายการรับจ่ายเงินทุกรายการไว้เป็นหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการบริหารงาน ของส่วนราชการ ดังต่อไปนี้ (เกษม มโนสันติ และกวี วงศ์สุข. 2528 : 142)

1. เป็นเครื่องมือช่วยควบคุมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ให้เป็นไปตามภายในขอบเขตของกฎหมายงบประมาณรายจ่าย และระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินของทางราชการ

2. เป็นเครื่องแสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการรับจ่าย และเก็บรักษาตัวเงิน ได้ปฏิบัติหน้าที่ของตนถูกต้อง ครบถ้วน รัดกุม และเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

3. เป็นหลักฐานให้ผู้สอบบัญชีทั้งภายในและภายนอกได้ตรวจสอบรายการการเงินที่เกิดขึ้นว่าการรับจ่ายเงินที่เกิดขึ้น ผลการดำเนินงานในด้านการเงินเป็นไปโดยสุจริต และถูกต้อง

4. ให้ตัวเลขและข้อความต่าง ๆ เกี่ยวกับผลของรายการการเงินที่เกิดขึ้น เช่น รายรับ รายจ่าย และ/หรือต้นทุนในการดำเนินงานต่าง ๆ ของส่วนราชการ เพื่อเปรียบเทียบผลงานที่ได้รับกับค่าใช้จ่ายที่จ่ายไป

5. ให้ตัวเลขและข้อความอันเป็นประโยชน์แก่ผู้บริหารทุกชั้น ในการวางแผนหรือโครงการดำเนินงานต่อไป

6. ทำให้การรวบรวมตัวเลขและข้อความ เพื่อทำรายงานการเงินต่าง ๆ เสนอต่อผู้บริหาร เป็นไปได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ช่วยให้ผู้บริหารงานสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานในระยะเวลาหนึ่ง ๆ ได้

3.3 การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายไ้

การรับและการจ่ายเงินรายไ้จะต้องบันทึกบัญชีทุกครั้ง หน่วยงานต่าง ๆ จะต้องจัดทำบัญชีตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 (หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. 0502/45012 เรื่อง ระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลงวันที่ 14 กันยายน 2526)

ตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 ได้กำหนดให้กองคลังหรืองานการเงิน และบัญชีของวิทยาเขต คณะ สถาบัน สำนัก โรงเรียนสาธิต จัดทำรายงานการเงินเสนอต่อหัวหน้าส่วนราชการ (อธิการบดี) และส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภายใน 30 วันนับจากวันสิ้นเดือน รายงานที่จะต้องจัดทำมีดังนี้

1. รายงานเงินคงเหลือประจำวัน
2. งบเปรียบเทียบยอดเงินฝากธนาคาร ณ วันสิ้นเดือน
3. รายงานยอดบัญชีแยกประเภททั่วไป

4. รายงานลูกหนี้กองงบประมาณ
5. รายงานเงินรายได้
6. รายงานเงินทุน
7. รายงานเงินทุนหมุนเวียน

การจัดทำงบการเงินรายได้ทำเฉพาะงานเจ้าของเงินรายได้ ได้แก่ วิทยาเขต โรงเรียนสาธิต และสถาบัน หรือสำนักที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ เป็นเจ้าของเงินรายได้ ซึ่งได้แก่ สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล และสถาบันทักษิณคดีศึกษา เมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ จะต้องจัดทำงบการเงินรายได้แสดงรายละเอียดใบสำคัญประกอบงบการเงิน ส่งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ภายใน 30 วัน นับจากวันสิ้นเดือน (ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526 ข้อ 28) นอกจากนั้นแล้วยังต้องส่งทั้งงบการเงินและงบรายละเอียดใบสำคัญประกอบงบการเงินให้หน่วยตรวจสอบภายในด้วยแบบงบการเงินรายได้ และงบรายละเอียดใบสำคัญประกอบงบการเงินรายได้ให้จัดทำตามที่กำหนดไว้ในระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526

การจัดให้มีการทำบัญชีของส่วนราชการขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานของส่วนราชการดังต่อไปนี้คือ (เพ็ญศรี ภูวภัธ. 2530 : 151)

1. เป็นเครื่องมือช่วยควบคุมการเบิกจ่ายเงินงบประมาณให้เป็นไปภายในขอบเขตของกฎหมาย งบประมาณรายจ่าย และระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินของทางราชการ (หมายถึงเงินนอกงบประมาณ)
2. เป็นเครื่องวัดความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ว่าไ้ปฏิบัติเกี่ยวกับการรับจ่าย การเก็บรักษาครบถ้วนถูกต้อง และรัดกุมเพียงใด
3. เป็นเครื่องแสดงในการวัดผลงานที่ไ้ปฏิบัติไปแล้วว่าเหมาะสม และคุ้มค่าหรือไม่เพียงใด

4. เป็นส่วนประกอบที่ให้อีกฝ่ายหนึ่งเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ และการวางแผนของผู้บริหารงาน ช่วยให้ผู้บริหารงานสามารถประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบระยะเวลาหนึ่ง ๆ ได้

5. เป็นหลักฐานให้ผู้ตรวจสอบทั้งภายใน และภายนอกได้ใช้ประกอบในการรับรองผลการดำเนินงานในด้านการเงิน ตลอดจนฐานะการเงินที่เป็นอยู่จริง

3.4 การตรวจสอบภายในเงินรายได้

การตรวจสอบบัญชีเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แบ่งได้เป็น

3 ลักษณะ คือ

1. การตรวจสอบภายในหน่วยงานเอง
2. การตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบภายใน
3. การตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

การตรวจสอบภายในหน่วยงานเอง (ข้อ 7 แห่งระเบียบวิธีหน่วยงานย่อย

ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526)

1. ทุกสิ้นวันทำการให้หัวหน้างานการเงินและบัญชี ตรวจสอบเงินสด และตรวจสอบความสมบูรณ์ของเช็คและธนาคารให้ถูกต้องตรงกับรายงานเงินคงเหลือประจำวัน และยอดคงเหลือในสมุดเงินสด รวมทั้งการตรวจสอบหลักฐานการนำฝากเงินกับคลังหรือธนาคารด้วย

2. ทุกสิ้นเดือนให้ตรวจสอบความถูกต้องของเงินฝากธนาคาร โดยทำงบทียบบอกเงินฝากธนาคาร เปรียบเทียบยอดเงินฝากในบัญชีของธนาคารให้ตรงกับยอดเงินฝากในบัญชีของส่วนราชการ

3. ตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีแยกประเภททั่วไป โดยทำงบทดลอง (ตามแบบรายงานยอดบัญชีแยกประเภททั่วไป) ให้จัดทำทุกสิ้นเดือนก่อนจะทำรายงานประจำเดือน ก็ให้บัญชีรวมยอดรายการรายรับ และรายการรายจ่ายทั้งหมดประจำเดือนลงไว้บรรทัดหนึ่ง และรวมยอดรายการรายจ่ายทั้งแยกเป็นงบประมาณไว้อีกบรรทัดหนึ่ง แล้วยกยอดคงเหลือไปทำงบทดลอง หากงบทดลองลงตัวก็พอสันนิษฐานได้ว่าการลงบัญชีแยกประเภทที่นำมาตั้งแค่นั้นถูกต้อง

4. การตรวจความถูกต้องของทะเบียนคุม ทำให้โดยรวมยอดทะเบียนคุม สอดคล้องกับยอดบัญชีแยกประเภททั่วไป หากยอดบัญชีทั้งสองเท่ากันก็สันนิษฐานได้ว่าทะเบียนคุมนั้น ถูกต้อง

การตรวจสอบโดยผู้ตรวจสอบภายใน

ขอบเขตของงานตรวจสอบภายใน (กรมบัญชีกลาง. 2526 : 2 - 3)

1. ตรวจสอบด้านการเงิน และบัญชีในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ว่าได้ดำเนินการ ไปอย่างถูกต้องตามคำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพียงใด

- การรับเงิน
- การเก็บรักษาเงิน
- การกอบกู้ผู้กู้กัน
- การจ่ายเงิน
- เงินยืม และเงินรองจ่าย
- การลงบัญชี และทะเบียนต่าง ๆ
- การทำรายงานการเงินเสนอผู้บังคับบัญชา
- การพัสดุ และครุภัณฑ์
- อื่น ๆ ตามแต่หัวหน้าส่วนราชการจะมอบหมาย

2. ตรวจสอบด้านการปฏิบัติงานเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรับจ่ายเงิน ว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด

- การปฏิบัติเกี่ยวกับการขอเบิกหวัด บำเหน็จ บำนาญ
- การปฏิบัติเกี่ยวกับการเรียกชดเชยทรัพย์สินของทางราชการสูญหาย

หรือเสียหาย

- การติดตามจัดเก็บเงินค่าภาษีอากร

หน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน

1. วินิจฉัยความเหมาะสมของวิธีปฏิบัติต่าง ๆ ในทางการเงินและบัญชีว่ามีลักษณะของการควบคุมภายในที่ดี
2. สอบทานการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการเงินว่าได้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามคำสั่ง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายโดยมิชักช้า และเป็นไปโดยประหยัด
3. พิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลตัวเลข และดำเนินการวิเคราะห์
4. สืบสวนและเสนอแนะวิธีป้องกันเกี่ยวกับการรั่วไหล และ/หรือการทุจริตในทรัพย์สินหรือรายรับต่าง ๆ ของทางราชการ
5. ประสานงานกับผู้ตรวจสอบภายนอก (ส.ท.ง.)
6. ปฏิบัติงานใด ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าส่วนราชการ เช่น
อบรม แนะนำผู้ปฏิบัติงานทางด้านการเงินและการบัญชี สอบทานการใช้จ่ายพาหนะของทางราชการ ตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่าง ๆ ว่าเป็นไปโดยรวดเร็วภายในกำหนดเวลาที่มิได้หรือไม่ เป็นต้น

บรรลือ เฟื่องฟู (2527 : 9) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายในไว้ดังนี้

1. ตรวจสอบและประเมินผลการควบคุมด้านบัญชีและการเงิน และการควบคุมด้านการปฏิบัติงาน
2. พิจารณาว่าได้มีการปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน และวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้หรือไม่
3. พิจารณาว่าได้มีการควบคุมทรัพย์สินต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อป้องกันการสูญเสียต่าง ๆ เพียงใด
4. พิจารณาว่าข้อมูลทางบัญชีของหน่วยงานเป็นที่เชื่อถือได้เพียงใด
5. ประเมินประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ การตรวจสอบภายใน ย่อมหมายถึง การตรวจสอบบัญชี การประเมินผล การตรวจสอบการปฏิบัติตามนโยบาย และการตรวจสอบการควบคุมต่าง ๆ ด้วยแล้วเสนอแนะให้ผู้บริหารแก้ไขข้อบกพร่อง ลดการสิ้นเปลือง ดังนั้นผู้ตรวจสอบภายใน จึงเป็นส่วนหนึ่งของผู้บริหาร แนะนำให้งานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในทางปฏิบัติการตรวจสอบภายในไม่จำเป็นต้องตรวจเหมือนกันในปีหนึ่ง ๆ เรื่องของการตรวจสอบนั้นผู้ตรวจสอบภายในจะเป็นผู้กำหนดขึ้นเอง บางครั้งผู้ตรวจสอบภายในก็ตรวจสอบหรือประเมินผลตามที่ผู้บริหารร้องขอ ในปัญหาที่เกิดขึ้นมาอย่างบางประการ เมื่อผู้ตรวจสอบภายในได้เขียนรายงาน โดยมีข้อแนะนำหรือข้อสังเกตแล้ว จะต้องติดตามผลงานว่า ได้ดำเนินการแก้ไขไปแล้วอย่างไรด้วย

ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการที่ดี ควรสามารถช่วยผู้บริหารงานทั้งได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น เป็นคำแนะนำสำคัญคำแนะนำแรกที่จะช่วยให้การป้องกันการทุจริตต่าง ๆ ให้ลดน้อยถอยลงไปไ้มาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของผู้ตรวจสอบภายในที่ฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และขึ้นอยู่กับ การได้รับความสนับสนุนจากผู้บริหารงานที่เข้าใจงานของผู้ตรวจสอบภายในได้ถี่เพียงพอ

การตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

การตรวจสอบแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การตรวจสอบรายงานการเงินและบัญชี และงบการเงินที่หน่วยงานต่าง ๆ ส่งไปให้ตรวจสอบในแต่ละเดือน ๓ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และตรวจสอบนอกสำนักงาน โดยออกไปตรวจสอบตามหน่วยงานต่าง ๆ ในแต่ละเขตที่รับผิดชอบ โดยปกติแล้วจะตรวจสอบหน่วยงานละครั้งในแต่ละปี

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เกรย์ และสตรอกแฮม (สุชาติ เมืองแก้ว. 2518 : 13 - 14 ; อ้างอิงมาจาก Gray and Straugham. 1970 : 69 - 77) ได้กล่าวถึงปัญหาสำคัญของการศึกษาในประเทศไทยในค่านงบประมาณไว้ว่า ปัญหาที่รัฐบาลจ่ายเงินเพื่อการศึกษาอันน้อยลง เนื่องจากมีงบประมาณจำกัด หน่วยงานต่าง ๆ ก็แข่งขันกันเพื่อให้ได้งบประมาณมากที่สุด นอกจากนี้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นเรื่อย ๆ และนอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่จัดทำงบประมาณด้านการศึกษาไม่เพียงพอ และที่มีอยู่ก็ขาดความชำนาญ งบประมาณการศึกษาอยู่ยากลำบากที่จะจัดให้ได้ดีด้วยการพิจารณาเป็นคราว ๆ ไป และโดยที่หน่วยงานแต่ละแห่งมีอำนาจที่จะจัดการ เรื่องการของงบประมาณการศึกษาโดยอิสระ อธิบดีแต่ละกรมก็ใช้ความสามารถส่วนตัวที่จะของงบประมาณให้แก่กรมของตน จึงทำให้การตัดสินใจว่าจะจัดสรรงบประมาณหมวดไหน อย่างไร เป็นไปอย่างไม่ระมัดระวัง และไม่เป็นที่ไว้วางใจโดยมีการวินิจฉัยที่ผิดพลาด เช่น ทำให้ไม่ทราบว่าควรจัดสรรงบประมาณค่าซ่อมปรับปรุงอาคารสถานที่ที่เป็นลักษณะเท่าใดของงบประมาณทั้งหมด ทั้งนี้เพราะไม่มีข้อมูลใด ๆ ที่จะบอกว่าการบำรุงรักษาอาคารสถานที่เป็นเงินเท่าใด ในการงบประมาณนั้น ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้อาศัยข้อมูลหรือทำการวิจัยอย่างใด งบประมาณส่วนใหญ่เป็นค่าจ้างและเงินเดือน ทำให้งบประมาณสำหรับการดูแลรักษาโรงเรียน และอุปกรณ์การสอนมีไม่เพียงพอ

ฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2522 : 33 - 35)

ได้ประเมินผลสถานภาพ ศักยภาพ และสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระยะที่สี่ (2520 - 2524) ในส่วนที่เกี่ยวกับการเงินและงบประมาณไว้สรุปไปดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรกับงบประมาณในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่สี่ พบว่า มหาวิทยาลัยได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในแผน ฯ ร้อยละ 35 - 39 ตลอดช่วงแรกของแผน ฯ (2520 - 2522) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 34 ล้านบาท

2. เมื่อเปรียบเทียบเงินงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับการจัดสรรในแต่ละวิทยาเขตแล้วพบว่า วิทยาเขตประสาธมิตร ได้รับการจัดสรรงบดำเนินการมากที่สุดคือ ประมาณปีละ 34 - 37 ล้านบาทเศษ วิทยาเขตที่ได้รับการจัดสรรงบดำเนินการไล่เลี่ยกันได้แก่ วิทยาเขตสงขลา มหาสารคาม และบางเขน คือได้รับงบประมาณปีละ 4 - 6 ล้านบาท ส่วนงบลงทุนนั้น ทุกวิทยาเขตได้รับการจัดสรรอยู่ในวงเงินใกล้เคียงกัน แต่ถ้านับงบประมาณโค วิทยาเขตโคได้รับการจัดสรรเงินงบประมาณประเภทงบลงทุนสูงกว่าวิทยาเขตอื่น ๆ ก็แสดงว่า มีการก่อสร้างอาคารสถานที่เพิ่มเติม

3. เมื่อเปรียบเทียบรายจ่ายจริงของมหาวิทยาลัย เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรแล้ว พบว่า มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ใช้จ่ายเงินงบประมาณแผ่นดินต่ำกว่ายอกที่ ได้รับการจัดสรร ในปีงบประมาณ 2520 นั้น ใช้จ่ายกว่าเป้าหมายถึง ร้อยละ 66 ในส่วนของ งบลงทุน และร้อยละ 10 ในส่วนของงบดำเนินการ คิดเป็นจำนวนเงินประมาณ 19.79 ล้านบาท อย่างไรก็ตามตัวเลขดังกล่าวนี้ไม่รวมรายจ่ายที่มหาวิทยาลัยได้เบิกเหลื่อมปี เฉพาะในปี 2520 มหาวิทยาลัยมีความจำเป็นต้องกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีประมาณ 7.27 ล้านบาท ทั้งนี้เมื่อนำ ยอกเงินจำนวนนี้ไปหักออกจากเงินเหลือจ่ายเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2520 ก็จะเหลือเงินที่ใช้ ไม่หมดในปีงบประมาณ 2520 ประมาณ 12.52 ล้านบาท

สำหรับในปีงบประมาณ 2521 มีเงินเหลือจ่ายตอนสิ้นปีงบประมาณ 22.95 ล้านบาท แต่ถ้านำยอกเงินที่กันไว้เบิกเหลื่อมปี จำนวน 12.79 ล้านบาท จะเหลือเงินจ่ายจำนวน ประมาณ 10.16 ล้านบาท

ในปีงบประมาณ 2520 - 2521 วิทยาเขตบางเขน บางแสน พลศึกษา และสงขลา ใช้จ่ายเงินงบดำเนินการ เกินเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้แต่ละวิทยาเขตเป็นจำนวนเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 2 เงินที่จ่ายเกินนี้เป็นเงินเบิกจ่ายในหมวดค่าตอบแทน ซึ่งต้องเบิกจาก วิทยาเขตประสาธมิตร

4. รายรับนอกงบประมาณแผ่นดิน พบว่า เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้ จากค่าหน่วยกิต และค่าลงทะเบียนของนักศึกษาภาคค่ำปีละ ประมาณ 2.40 ล้านบาท

ค่าบำรุงมหาวิทยาลัยปีละประมาณ 2.23 ล้านบาท และค่าสมัครสอบปีละประมาณ 0.8 - 1.0 ล้านบาท สำหรับรายไคอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบรายไคในแต่ละปีงบประมาณ 2520 - 2521 พบว่า รายไคของมหาวิทยาลัยมีแนวโน้มสูงขึ้น

5. ปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการเงิน

5.1 การจักรสรรเงินงบประมาณให้กับส่วนราชการต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ยังขาดข้อมูลพื้นฐานที่เพียงพอสำหรับประกอบการพิจารณา บางหน่วยงานจึงใช้เงินงบประมาณนอก ในขณะที่บางหน่วยงานมีเงินเหลือจ่าย

5.2 การใช้จ่ายเงินงบประมาณในบางรายการดำเนินไปด้วยความล่าช้า อาจเป็นเพราะระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อประกวดราคา และเบิกจ่ายมีขั้นตอนต่าง ๆ หลายประการ รวมทั้งเจ้าของเงินงบประมาณมิได้รับเร่งดำเนินการหาทางใช้จ่ายเงินตามแผน ภัย จึงเป็นอุปสรรคทำให้ท้องถิ่นเงินไว้เบิกเหลือน้อยอยู่เป็นประจำ

ชัยบุษย ศิริสุทธิ (2529 : 149 - 150) ได้ศึกษาสภาพงบประมาณและวิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ระหว่างปีงบประมาณ 2525 ถึง 2527 พบว่า

1. การจักรสรรงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ให้กับวิทยาเขตต่าง ๆ ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 วิทยาเขตประสานมิตรได้รับจักรสรรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ วิทยาเขตบางแสน และได้รับน้อยที่สุด ได้แก่ วิทยาเขตพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40.55, 16.17 และ 4.92 ตามลำดับ

2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับจักรสรรงบประมาณแผ่นดินในปีงบประมาณ 2525 - 2527 เท่าที่ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนา ระยะที่ 5 ร้อยละ 23.79 คิดเป็นเงินเท่ากับ 213,021,650 บาท

3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีรายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจักรสรรในปีงบประมาณ 2525 - 2527 ร้อยละ 3.07 คิดเป็นเงินเท่ากับ 20,930,954.49 บาท

4. ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีรายจ่ายจริงในส่วนที่เป็นงบดำเนินการในงวดที่ 1, 2, 3 อยู่ในอัตราที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 31.12, 33.66 และ 35.20 ตามลำดับ ส่วนงบลงทุนรายจ่ายจริง ในงวดที่ 2 มากที่สุด รองลงมาได้แก่ งวดที่ 3 และน้อยที่สุด ได้แก่งวดที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 41.67, 32.13 และ 26.20 ตามลำดับ

5. รายจ่ายจริงเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สูงกว่าจำนวนงบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 ร้อยละ 5.11 คิดเป็นเงินเท่ากับ 6,072,567.69 บาท เมื่อแยกเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตสงขลา พิษณุโลก มหาสารคาม ประสานมิตร และบางแสน จำนวนรายจ่ายสูงกว่างบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 30.89, 13.45, 5.45, 4.89 และ 2.12 ตามลำดับ ส่วนวิทยาเขต พลศึกษา บางเขน และปทุมวัน จำนวนรายจ่ายจริงต่ำกว่างบประมาณเงินรายได้ที่ตั้งไว้ ร้อยละ 23.99, 6.25 และ 1.09 ตามลำดับ

6. รายไ้จริงของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สูงกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ในปีงบประมาณ 2525 - 2527 ร้อยละ 20.03 คิดเป็นเงินเท่ากับ 31,968,235 บาท เมื่อแยกเป็นรายวิทยาเขต พบว่า วิทยาเขตพลศึกษา มีรายไ้จริงต่ำกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้ วิทยาเขตอื่น ๆ อีก 7 วิทยาเขตมีรายไ้จริงสูงกว่าประมาณการเงินรายได้ที่ตั้งไว้

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความ
ต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน
2. ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหาร
เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน
3. ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของการบริหาร
เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้ามีจำนวน 157 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. ผู้บริหาร ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยรองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ มีจำนวน 91 คน
2. เจ้าหน้าที่การเงิน ได้แก่ บุคคลปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเงินรายได้ มีจำนวน 66 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยอาศัยตารางกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ของเครจิจ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้บริหาร	จำนวน	64 คน
2. เจ้าหน้าที่การเงิน	จำนวน	46 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น		110 คน

รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตำแหน่ง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
อธิการบดี รองอธิการบดี	14	10
ผู้ช่วยรองอธิการบดี	16	12
คณบดี รองคณบดี	42	29
ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ	19	13
เจ้าหน้าที่การเงิน	66	46
รวม	157	110

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเงินรายได้ ซึ่งแบ่งเป็น

4 ชั้น คือ

2.1 เป็นคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี

จำนวน 15 ข้อ

2.2 เป็นคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษา
เงินรายได้ จำนวน 13 ข้อ

2.3 เป็นคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงิน
เงินรายได้ จำนวน 10 ข้อ

2.4 เป็นคำถามเกี่ยวกับขั้นตอนการตรวจสอบภายในเงินรายได้ จำนวน 10 ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
มีระดับความสำคัญห้าระดับ แบบสอบถามตอนนี้มีสองด้านคือ ด้านสภาพปัจจุบัน และด้านความ
ต้องการของการบริหารเงินรายได้

ในเนื้อหาของแบบสอบถามแต่ละชั้นจะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดง
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารเงินรายได้

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ เป็นชั้น ๆ ดังนี้

3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจาก ไทคาล หวังพานิช (2523 : 85 - 112)
และสวน สายยศ และอังคณา สายยศ (2528 : 131 - 162) เพื่อใช้เป็นแนวทาง
ในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 วิเคราะห์เอกสารจากตำรา วารสาร กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติ
และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินรายได้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารมาสร้างแบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา และผู้ที่มี
ประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารเงินรายได้ ตรวจสอบแก้ไขและขอคำแนะนำ เพื่อปรับปรุงแก้ไข
ให้ถูกต้อง และครอบคลุม เพื่อหาสาระที่ทองการศึกษาให้ครบถ้วน

3.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของกรรมการที่ปรึกษา และผู้ที่มีประสบการณ์ แล้วเสนอกรรมการที่ปรึกษาทราวจีกครั้ง

3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใกล้เคียงความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

สภาพปัจจุบัน	ความเชื่อมั่น	.9994
ความทองการ	ความเชื่อมั่น	.9986

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคึกเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงิน ที่มีต่อการบริหารเงินรายไ้ที่วิทยาเขตประสาณมิตร ปทุมวัน พลศึกษา และบางเขน ผู้วิจัย แจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมด้วยตนเอง ส่วนวิทยาเขตบางแสน พิษณุโลก มหาสารคาม และสงขลา ผู้วิจัยขอความช่วยเหลือจากเพื่อน ซึ่งทำงานที่งานการเงินและบัญชีในแต่ละวิทยาเขต เป็นผู้แจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมให้ ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 110 ฉบับ ได้รับคืน 104 ฉบับ คึกเป็นร้อยละ 94.54

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ทางสถิติ ดังนี้

1. คำนวณค่าเฉลี่ย

เกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม พิจารณาตามแนวกิของ ประเด็น จำปาไทย (2530 : 29 - 30) ดังนี้

ถ้าคะแนนเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง

1.00 - 1.49	ถือว่า	การปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ	ไม่ดีเลย
1.50 - 2.49	ถือว่า	การปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ	ไม่ดี
2.50 - 3.49	ถือว่า	การปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ	ปานกลาง
3.50 - 4.49	ถือว่า	การปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ	ดี
4.50 - 5.00	ถือว่า	การปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับ	ดีที่สุด

ถ้าคะแนนเฉลี่ยความต้องการอยู่ระหว่าง

1.00 - 1.49	ถือว่า	ความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	ถือว่า	ความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ	น้อย
2.50 - 3.49	ถือว่า	ความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ	ปานกลาง
3.50 - 4.49	ถือว่า	ความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ	มาก
4.50 - 5.00	ถือว่า	ความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ	มากที่สุด

2. นำข้อมูลไปคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ของศูนย์บริการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คำนวณค่า $\bar{X}$, S.D., และค่า t-test

3. ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมด นำมาแจกแจงความถี่ แล้วจัดเรียงข้อความตามลำดับความถี่มากไปหาน้อย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อนำไปใช้ในการแปลผล ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 1.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย
 - 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ α = Coefficient
(สวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 171) จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ

s_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

s_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

3. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
โดยใช้สถิติ t -test (สวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1-1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2-1}}$$

4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้
สถิติ t - test แบบ Pooled Varince

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1-1) S_1^2 + (n_2-1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t - distribution
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
•	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหาร เงินรายได้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหาร เงินรายได้

2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหาร เงินรายได้

3. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงิน ที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหาร เงินรายได้

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้

1. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้

1.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้

1.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ในการบริหารเงินรายได้

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อความต้องการ ในการบริหารเงินรายได้

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน ที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้ทั้ง 4 ชั้น ทั้งรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้

ชั้นการบริหารเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
ชั้นที่ 1. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี	3.2521	.5577	4.0053	.5091
ชั้นที่ 2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และการเก็บรักษาเงินรายได้	3.2277	.3991	3.6340	.4562
ชั้นที่ 3. การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้	3.8667	.5570	4.0430	.5576
ชั้นที่ 4. การตรวจสอบภายในเงินรายได้	3.7684	.6379	4.2286	.6213
เฉลี่ย	3.5401	.4025	3.9647	.3987

ข้อมูลจากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ในการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นในระดับดี เมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าในสภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดี ในชั้นการจัดทำบัญชีรายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ ส่วนชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง

และเก็บรักษาเงินรายได้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดว่า มีการปฏิบัติในสภาพปัจจุบัน อยู่ในระดัปลานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการในการบริหารเงินรายได้พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน มีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ทุกชั้นด้วยกัน

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อของการบริหารเงินรายได้ในแต่ละชั้นพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้ ทั้งรายละเอียด ในตาราง 3 - 6

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน
ที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ชั้นการจัดทำงบประมาณ
รายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี

การจัดทำงบประมาณรายจ่าย จากเงินรายได้ประจำปี	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
1. การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ได้เป็นไปตามแผนพัฒนา ฯ และ นโยบายของมหาวิทยาลัย	3.2019	0.8633	4.2109	0.8405
2. มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเงิน รายได้ เพื่อให้การดำเนินการตรงตาม แผนงานและโครงการที่ตั้งไว้	3.0388	1.0657	3.9903	0.9851
3. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเงิน รายได้ ได้จัดทำให้สอดคล้องกับเงิน งบประมาณแนบกัน	3.1154	1.0269	3.9712	0.9599
4. เวลาที่กำหนดไว้ในการจัดทำ งบประมาณรายจ่ายประจำปีเพียงพอ หรือไม่	3.1068	1.1708	4.0583	0.8023
5. แบบฟอร์มสำหรับกรอกคำขอตั้งงบ ประมาณมีความชัดเจน และสะดวก แก่การกรอกข้อมูล	3.4519	0.9742	4.1058	0.8914

ตาราง 3 (ต่อ)

การจัดทำงบประมาณรายจ่าย จากเงินรายได้ประจำปี	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
6. หน่วยงานใดมีการแบ่งสัดส่วนในการ จัดทำงบประมาณเงินรายได้ประจำปี เพื่อการบริหารการ เรียนการสอน การวิจัย และทุนบำรุงศิลปวัฒนธรรม	3.0962	1.1948	4.0481	0.9988
7. การประมาณการรายรับประจำปี ประมาณการ ได้ใกล้เคียงความเป็น จริง	3.5096	0.9137	4.1154	0.8162
8. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ระหว่างปีเป็นไปตามโครงการ เติม ที่ต่อเนื่อง หรือโครงการใหม่ ที่เร่งด่วน และจำเป็น	3.1923	1.0801	3.9808	0.9652
9. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ระหว่างปีก่อให้เกิดความคล่องตัวใน การบริหารงาน	3.5577	1.0957	4.1154	0.9584
10. การนำเงินสะสมมาสมทบจัดทำ งบประมาณรายจ่ายประจำปีนั้น หน่วยงานจะทำเฉพาะกรณีที่มีรายจ่าย พิเศษเท่านั้น	3.1553	1.2188	3.6990	1.2354

ตาราง 3 (ต่อ)

การจัดทำงบประมาณรายจ่าย จากเงินรายได้ประจำปี	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
11. มีการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณ ตรงตามหมวดรายจ่าย และแผนงานที่ ได้ตั้งงบประมาณไว้	3.6269	1.0743	4.3173	0.9271
12. เงินกลางได้ใช้ในกรณีที่มีรายจ่าย ฉุกเฉิน จำเป็นเร่งด่วนที่ได้ตั้ง งบประมาณรายจ่ายปกติไว้เท่านั้น	3.3883	1.1223	3.9612	1.0840
13. หน่วยงานได้มีการขอโอนหมวดรายจ่าย เปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณ รายจ่ายที่ได้ตั้งไว้เสมอ	3.2212	1.2766	2.7212	1.3756
14. หน่วยงานที่เสนอของงบประมาณมีส่วน ร่วมในการชี้แจงเหตุผลการของบ ประมาณรายจ่ายประจำปี	3.0769	1.1881	4.1923	0.9861
15. หน่วยงานของท่านมีการวิเคราะห์ งบประมาณที่เข้าไปในแต่ละปีว่ามี ผลคุ้มค่าหรือไม่	2.6058	1.2451	4.1553	0.9156
เฉลี่ย	3.2521	.5577	4.0053	.5091

ข้อมูลจากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้ ชี้ว่าการจัดหางบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ มีการปฏิบัติงานเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับดี ในเรื่องการประมาณการรายรับประจำปีได้ใกล้เคียงความเป็นจริง การจัดหางบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีก่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน และการควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณตรงตามรายจ่ายและแผนงานที่ได้ตั้งงบประมาณไว้ นอกเหนือจากนี้ในเรื่องอื่น ๆ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการของการบริหารเงินรายได้ชี้ว่าการจัดหางบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปีพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานในระดับมากทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่องการขอโอนหมวดรายจ่าย เปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้เท่านั้น ที่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้ขั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้

การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
1. ขั้นตอนการรับชำระเงินเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว	3.6117	0.9100	4.3266	0.8296
2. หน่วยงานมีเจ้าหน้าที่เพียงพอที่จะอำนวยความสะดวกในการรับชำระเงิน	3.0882	1.1089	4.367	0.7630
3. สถานที่เก็บรักษาเงินมีความมั่นคงปลอดภัยเพียงพอหรือไม่	3.8600	0.8764	4.3661	0.9052
4. ขั้นตอนการขอเบิกเงินรายได้เป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว	3.7115	0.9520	4.3654	0.8483
5. มีการกำหนดคแนวปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินรายได้ให้ผู้เบิกเงินทราบอย่างชัดเจน	3.4712	0.9447	4.2596	0.8476
6. เอกสารหลักฐานการขอเบิกจ่ายเงินรายได้ในปัจจุบันก่อให้เกิดปัญหาอยู่เสมอ	3.0769	1.0492	2.8858	1.3894

ตาราง 4 (ต่อ)

การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
7. หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ที่มหาวิทยาลัยกำหนด มีความคล่องตัวในการบริหาร	3.5096	0.9754	4.1845	0.9048
8. หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้มีปัญหาในทางปฏิบัติ และการตีความเสมอ	3.0192	1.0792	2.7500	1.4125
9. ความล่าช้าของการเบิกจ่ายเงินรายได้เป็นผลมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่การเงิน	2.2981	1.0601	2.4038	1.3331
10. อำนาจในการเก็บรักษาเงินส่วไว้ในที่ทำการของหน่วยงานต่าง ๆ มีน้อย ทำให้การบริหารไม่คล่องตัว	2.7087	1.1062	3.0583	1.3197
11. วงเงินที่ได้รับมอบหมายให้ส่งจ่ายเงินรายได้ แทนหัวหน้าส่วนราชการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	3.4412	0.9908	3.8515	0.8967

ตาราง 4 (ต่อ)

การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
12. การจ่ายเงินรายได้ที่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์ การจ่ายเงินรายได้ หน่วยงานของท่านได้ ขออนุมัติจ่ายจากคณะกรรมการบริหาร เงินรายได้น้อยครั้งเพียงใด	2.5146	1.1871	2.4314	1.3164
13. ผู้บริหารสั่งจ่ายเงินรายได้อ่างประหยัค และเป็นไปตามงบประมาณ	3.6058	1.1940	3.9231	1.1465
เฉลี่ย	3.2277	.3991	3.6340	.4562

ข้อมูลจากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ ขั้นตอนรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ มีการปฏิบัติงานเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับดี ในเรื่องขั้นตอนในการรับชำระเงินเป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว สถานที่เก็บรักษาเงินมีความมั่นคงปลอดภัย ขั้นตอนในการขอเบิกเงินรายได้เป็นไปด้วยความสะดวกและรวดเร็ว หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้นี้มีความคล่องตัวใน

การบริหาร และผู้บริหารสั่งจ่ายเงินรายไคอย่างประหยัดและเป็นไปตามงบประมาณ นอกเหนือจากนี้ในเรื่องอื่น ๆ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการของการบริหารเงินรายไค ขั้นตอนการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายไคพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานในระดับมากเป็นส่วนมาก ยกเว้นในเรื่องเอกสารหลักฐานการขอเบิกจ่ายเงินรายไคที่มีปัญหาในการเบิกจ่าย หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายไคมีปัญหในทางปฏิบัติและการตีความและอำนาจในการเก็บรักษาเงินสดไว้ภายในที่ทำการน้อย ทำให้การบริหารงานไม่คล่องตัว ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในเรื่องความล่าช้าของการเบิกจ่ายเงินรายไคจากการขาดความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่การเงิน และการขออนุมัติจ่ายเงินรายไคที่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายไค ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน ที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ชั้นการเจ้าหน้าที่ รายงาน การเงิน และงบเคียนเงินรายได้

การเจ้าหน้าที่ รายงานการเงิน และงบเคียนเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
1. เจ้าหน้าที่การเงินมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการลงบัญชีตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 เป็นอย่างดี	3.6654	.7690	4.2306	.9777
2. มีการบันทึกรายการบัญชี การผ่านรายการ และการบันทึกรายการในทะเบียนคุมต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน	3.8252	.9541	4.2524	.8600
3. ท่านคิดว่ามีการบันทึกรายการบัญชี การผ่านรายการ และการบันทึกรายการในทะเบียนคุมต่าง ๆ มีมากเกินไป และซ้ำซ้อนเกินความจำเป็นหรือไม่	3.2913	1.2016	2.7670	1.3225

ตาราง 5 (ต่อ)

การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
4. ท่านเห็นว่าแนวปฏิบัติทางบัญชีที่ กำหนดไว้ในระบบบัญชีดังกล่าว มีปัญหา และอุปสรรคที่ควรได้รับการปรับปรุง แก้ไขใหม่หรือไม่	3.2233	1.1626	3.2136	1.3184
5. มีการเก็บรักษาบัญชี และหลักฐานการ รับจ่ายเงินรายได้ที่ไม่ต้องทำงบเคลื่อนไหว ให้เป็นระเบียบ เพื่อให้ตรวจสอบ ได้เสมอ	3.9320	1.0026	4.0485	1.1409
6. มีการจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวัน เสนอผู้บริหารทุกวันทำการ	3.9804	1.1517	4.2039	1.0605
7. มีการจัดทำรายงานการเงินและงบเคลื่อนไหว เงินรายได้ตามระบบบัญชีของส่วน ราชการอย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน	4.1275	.8863	4.3529	.9190
8. รายงานการเงินและงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ มีการนำส่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และหน่วยตรวจสอบภายในตรงตามกำหนด เวลาเสมอ	4.0606	.8308	4.4700	.7714

ตาราง 5 (ต่อ)

การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
9. รายงานการเงินประจำเดือนช่วยให้ ผู้บริหารได้รับข้อมูลทางการเงินที่มี ประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการบริหาร งาน	3.9612	.9694	4.4135	.6196
10. การจัดทำงบการเงินรายได้ก่อให้เกิด ผลต่อการควบคุมทางการเงิน	4.2647	.8316	4.4712	.7877
เฉลี่ย	3.8667	.5570	4.0430	.5576

ข้อมูลจากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ ขั้นตอนการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ มีการปฏิบัติงานเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับดีเป็นส่วนมาก ยกเว้นในเรื่องการบันทึกรายการบัญชี การผ่านรายการ และการบันทึกรายการในทะเบียนคุมต่าง ๆ มีมากเกินไป และซ้ำซ้อนเกินความจำเป็น และแนวปฏิบัติทางบัญชีที่กำหนดไว้ในระบบบัญชีมีปัญหาและอุปสรรคที่ควรได้รับการ

ปรับปรุงแก้ไข ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่ามีกรปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ขั้นตอนการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเป็นส่วนใหญ่ทุกเรื่อง ยกเว้นในเรื่องการบันทึกรายการบัญชี การย้ายรายการ และการบันทึกรายการในทะเบียนคุมต่าง ๆ มีมากเกินไป และซ้ำซ้อน เกิดความจำเอน และแนวปฏิบัติทางบัญชีที่กำหนดไว้มีปัญหาและอุปสรรคที่ควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขใหม่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ขั้นตอนการตรวจสอบภายในเงินรายได้

การตรวจสอบภายในเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
1. เจ้าหน้าที่การเงินตรวจสอบเอกสารหลักฐานใบสำคัญอย่างเคร่งครัดก่อนมีการจ่ายเงินรายได้เสมอ	4.1058	.8914	4.3654	.8483
2. หัวหน้าหน่วยงานของท่านได้มีการตรวจสอบหลักฐานการรับจ่ายเงินรายได้ และลงลายมือชื่อกำกับ ความถูกต้องไว้ทุกวันทำการ	4.000	.9650	4.2596	.9553

ตาราง 6 (ต่อ)

การตรวจสอบภายในเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
3. ผู้บริหารใช้ระบบการตรวจสอบภายในเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน	3.3725	1.0983	3.9036	1.0750
4. กรรมการเก็บรักษาเงินตรวจสอบตัวเงินและหลักฐานแทนตัวเงิน กับรายงานเงินคงเหลือประจำวันทุกสิ้นวันทำการก่อนเสนอผู้บริหาร เสมอ	3.9796	0.9895	4.3235	0.9351
5. ผู้ตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยมีความรู้ความชำนาญในการตรวจสอบการเงินและการบัญชีเงินรายได้เป็นอย่างดี	3.9608	1.0140	4.4625	0.8805
6. หน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยทำการตรวจสอบบัญชีของหน่วยงานต่าง ๆ เป็นประจำและต่อเนื่องทุกปี	4.0388	1.1019	4.4078	0.9229
7. การตรวจสอบบัญชีปีละ 1 ครั้ง ท่านคิดว่าเหมาะสมมากน้อยเพียงใด	3.6505	1.1437	4.1154	0.9275

ตาราง 6 (ต่อ)

การตรวจสอบภายในเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
8. หน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย ไ้วางมาตรฐานการตรวจสอบภายใน ไว้หรือไม่	3.4500	1.1104	4.1845	0.9777
9. หน่วยตรวจสอบภายในเมื่อใดทำการ ตรวจสอบแล้ว ให้ข้อเสนอแนะในการ ตรวจสอบต่อผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เสมอ	3.6765	1.0824	4.2404	0.9190
10. หน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัย ใดทำการตรวจสอบเอกสารการกอนี้ ผู้กั้นของหน่วยงาน	3.4949	1.1726	4.0196	1.0434
เฉลี่ย	3.7684	.6379	4.2286	.6213

ข้อมูลจากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ ขั้นตอนการตรวจสอบภายในเงินรายได้ มีการปฏิบัติงานเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับดีเป็นส่วนมาก ยกเว้นในเรื่องการวางมาตรฐานในการตรวจสอบภายใน

และการตรวจสอบเอกสารการก่อหนี้ผูกพันของหน่วยงาน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความ
คิดเห็นว่าการปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการของการบริหารเงินรายได้ขึ้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้
พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงาน
อยู่ในระดับมากด้วยกัน

2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อ
สภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้ ดังรายละเอียดในตาราง 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบัน
และความต้องการในการบริหารเงินรายได้

ขั้นการบริหารเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
ขั้นที่ 1. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงิน รายได้ประจำปี	3.3643	.5813	4.1381	.4734
ขั้นที่ 2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บ รักษาเงินรายได้	3.2775	.3810	3.6827	.4454
ขั้นที่ 3. การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้	3.7554	.5570	3.9632	.6114
ขั้นที่ 4. การตรวจสอบภายในเงินรายได้	3.6510	.5907	4.2945	.6114
เฉลี่ย	3.5774	.4034	4.0089	.3904

ข้อมูลจากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ในสภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ในชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ ส่วนชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ในสภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการในการบริหารเงินรายได้พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า ผู้บริหารมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกชั้นด้วยเช่นกัน โดยเรียงลำดับความต้องการดังนี้ ชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ ชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี ชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงินและ งบเคลื่อนไหวเงินรายได้ และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ ตามลำดับ

3. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้ ทั้งรายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้

ชั้นการบริหารเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ	
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s
ชั้นที่ 1. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี	3.1126	.4986	3.8400	.5084
ชั้นที่ 2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	3.1628	.4170	3.5707	.4674
ชั้นที่ 3. การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบบำเหน็จเงินรายได้	4.0116	.5687	4.1488	.4631
ชั้นที่ 4. การตรวจสอบภายในเงินรายได้	3.6727	.6828	4.1442	.6307
เฉลี่ย	3.4955	.4017	3.9084	.4071

ข้อมูลจากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า เจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าในสภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดี ในชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบบำเหน็จเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ ส่วนชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ เจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าในสภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการในการบริหารเงินรายได้พบว่า เจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า เจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกชั้นด้วยเช่นกัน โดยเรียงลำดับความต้องการดังนี้ ชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ ชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ ชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่งและเก็บรักษาเงินรายได้ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงินรายได้

1. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงินรายได้ ดังรายละเอียดในตาราง 9

ตาราง 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน
และความต้องการในการบริหารเงินรายได้

ชั้นการบริหารเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		t
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
ชั้นที่ 1. การจัดทำงบประมาณรายจ่าย จากเงินรายได้ประจำปี	3.2521	.5577	4.0053	.5091	- 12.07 *
ชั้นที่ 2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	3.2277	.3991	3.6340	.4562	- 7.11 *
ชั้นที่ 3. การจัดทำบัญชี รายงาน การเงิน และงบการเงิน รายได้	3.8667	.5570	4.0430	.5576	- 2.93 *
ชั้นที่ 4. การตรวจสอบภายในเงิน รายได้	3.7684	.6379	4.2286	.6213	- 6.82 *
เฉลี่ย	3.5401	.4025	3.9647	.3987	- 8.57 *

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละชั้นก็ยังพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการในการบริหารเงินรายได้แตกต่างกันทุกชั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน แสดงว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้ทุกชั้นมากกว่าในสภาพปัจจุบัน

1.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้ ดังรายละเอียดในตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้

ชั้นการบริหารเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
ชั้นที่ 1. การจัดทำงานประมาณรายจ่าย จากเงินรายได้ประจำปี	3.3643	.5813	4.1381	.4734	- 8.46
ชั้นที่ 2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	3.2775	.3810	3.6627	.4454	- 5.14
ชั้นที่ 3. การจัดทำบัญชี รายงาน การเงิน และงบการเงิน เงินรายได้	3.7554	.5570	3.9632	.6114	- 2.50
ชั้นที่ 4. การตรวจสอบภายในเงิน รายได้	3.8510	.5907	4.2945	.6114	- 4.57
เฉลี่ย	3.5774	.4034	4.0089	.3904	- 5.98

• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละชั้นก็ยังพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน แสดงว่าผู้บริหารต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้ทุกชั้นมากกว่าในสภาพปัจจุบัน

1.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้ ทั้งรายละเอียดในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้

ชั้นการบริหารเงินรายได้	สภาพปัจจุบัน		ความต้องการ		t
	$\bar{X}$	s	$\bar{X}$	s	
ชั้นที่ 1. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี	3.1126	.4986	3.6400	.5084	- 8.79 *
ชั้นที่ 2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	3.1628	.4170	3.5707	.4674	- 4.89 *
ชั้นที่ 3. การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคียนเงินรายได้	4.0116	.5687	4.1488	.4631	- 1.57
ชั้นที่ 4. การตรวจสอบภายในเงินรายได้	3.6727	.6829	4.1442	.6307	- 5.09 *
เฉลี่ย	3.4955	.4017	3.9084	4.071	- 6.22 *

• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลจากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า เจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารเงินรายได้แตกต่างกันทุกชั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ที่เจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบัน และความต้องการไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการพบว่า เจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้ทุกชั้นมากกว่าในสภาพปัจจุบัน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน ในการบริหารเงินรายได้ ดังรายละเอียดในตาราง 12

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน
ในการบริหารเงินรายได้

ชั้นการบริหารเงินรายได้	ผู้บริหาร		เจ้าหน้าที่การเงิน		t
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
ชั้นที่ 1. การจัดทำงบประมาณรายจ่าย จากเงินรายได้ประจำปี	3.3643	.5813	3.1126	.4986	2.34 *
ชั้นที่ 2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	3.2775	.3810	3.1628	.4170	1.41
ชั้นที่ 3. การจัดทำบัญชี รายงาน การเงิน และงบเคลื่อนไหว เงินรายได้	3.7554	.5570	4.0116	.5687	- 2.30 *
ชั้นที่ 4. การตรวจสอบภายในเงิน รายได้	3.8510	.5907	3.6727	.6828	1.35
เฉลี่ย	3.5774	.4034	3.4955	.4017	.96

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลจากการาง 12 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ไม่แตกต่างกัน ส่วนในชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ประจำปี และชั้นการจัดทำบัญชีรายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน ที่มีต่อความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ทั้งรายละเอียดในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อความต้องการของการบริหารเงินรายได้

ชั้นการบริหารเงินรายได้	ผู้บริหาร		เจ้าหน้าที่การเงิน		t
	$\bar{x}$	s	$\bar{x}$	s	
ขั้นที่ 1. การจัดท่างบประมาณรายจ่าย จากเงินรายได้ประจำปี	4.1381	.4734	3.8400	.5084	3.02
ขั้นที่ 2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้	3.6827	.4454	3.5707	.4674	1.21
ขั้นที่ 3. การจัดทำบัญชี รายงาน การเงิน และงบการเงิน เงินรายได้	3.9632	.6114	4.1488	.4631	- 1.73
ขั้นที่ 4. การตรวจสอบภายในเงิน รายได้	4.2945	.6114	4.1442	.6307	1.19
เฉลี่ย	4.0089	.3904	3.9084	.4071	1.19

• มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลจากการาง 13 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อความต้องการของการบริหารเงินรายได้เฉลี่ยรวมทุกชั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแต่ละชั้นพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อความต้องการของการบริหารเงินรายได้ชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แสดงว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อความต้องการในชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ ชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ไม่แตกต่างกัน

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้ากลุ่มนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งอธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยรองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 64 คน และเจ้าหน้าที่การเงิน จำนวน 46 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 110 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มี 2 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเงินรายได้ 4 ชั้น คือ

1. ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี จำนวน 15 ข้อ
2. ขั้นตอนการรับ การจ่าย การนำส่งและเก็บรักษาเงินรายได้ จำนวน 13 ข้อ
3. ขั้นตอนการจัดทำบัญชี รายงานการเงินและงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ จำนวน 10 ข้อ
4. ขั้นตอนการตรวจสอบภายในเงินรายได้ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS-X ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s)

1.2 ใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าคะแนนตามแนวคิดของ ประพัฒน์ จำปาไทย (2530 : 29 - 30) ประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้ค่า t - test

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ สรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้ รวมทุกชั้นอยู่ในระดับดี เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นพบว่า การปฏิบัติงานในชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ อยู่ในระดับดี ส่วนชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานของการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นก็ยังมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้น อยู่ในระดับดี เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นพบว่า การปฏิบัติงานในชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ที่อยู่ในระดับดี ส่วนชั้นการจัดทำ งบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษา เงินรายได้ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการของการบริหารเงินรายได้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารต้องการให้มีการปฏิบัติงานบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก เมื่อ วิเคราะห์แต่ละชั้นก็ยังมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

3. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ รวมทุกชั้นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นพบว่า การปฏิบัติงานในชั้นการจัดทำบัญชี

รายงานการเงิน และงบเคลื่อนไหวรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้อยู่ในระดับที่ ส่วนชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ตามความคิดเห็นของ เจ้าหน้าที่การเงินพบว่า เจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานบริหาร เงินรายได้รวม ทุกชั้นอยู่ในระดัมน้อย เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นก็ยังคงมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ใน ระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหาร เงินรายได้

1. ผลเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหาร เงินรายได้ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความ คิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มพบว่า

1.1 ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการ ของการบริหาร เงินรายได้แตกต่างกัน

1.2 เจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของการ บริหาร เงินรายได้แตกต่างกัน

2. ผลเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันของการบริหาร เงินรายได้ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน ของการบริหาร เงินรายได้ไม่แตกต่างกัน

3. ผลเปรียบเทียบความต้องการของการบริหาร เงินรายได้ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อความต้องการ ของการบริหาร เงินรายได้ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ สรุป และอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า

1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ทุกชั้นอยู่ในระดับที่ ทั้งนี้เป็นเพราะมหาวิทยาลัยมีเงินที่ใช้ในการบริหารงาน 2 ประเภท คือ เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ เงินงบประมาณแผ่นดินเบิกจ่ายได้ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรี อนุญาตให้จ่ายได้หรือตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงการคลังเท่านั้น ส่วนเงินรายได้นั้นมหาวิทยาลัยสามารถบริหารได้คล่องตัวมากกว่าเงินงบประมาณแผ่นดิน โดยสามารถจัดเก็บเงินรายได้ได้เองโดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง มีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีคณะกรรมการบริหารเงินรายได้ที่สามารถกำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ และวิธีการจ่ายเงินรายได้ได้เอง จึงทำให้การบริหารเงินรายได้เป็นไปอย่างคล่องตัว และตั้งแต่ระเบียบมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่าด้วยเงินรายได้ พ.ศ. 2526 ได้ใช้เป็นต้นมา ก็ได้มีการปรับปรุงแก้ไขระเบียบเงินรายได้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น โดยได้มีการจัดประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเงินรายได้ในวันที่ 17 - 19 กรกฎาคม 2530 ในการประชุมสัมมนาได้เสนอแนวปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน และแบบฟอร์มต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินรายได้ และนอกจากนั้นยังได้จัดทำคู่มือการเบิกจ่ายเงินรายได้ จัดทำคู่มือการจัดทำบัญชีตามระบบบัญชีหน่วยงานย่อย ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2526 ไว้ด้วย จึงทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ทุกชั้นอยู่ในระดับที่

เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นพบว่า การปฏิบัติงานในชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้อยู่ในระดับที่ ทั้งนี้เป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้กำหนดระบบบัญชี และคู่มือการจัดทำบัญชีไว้เป็นอย่างดี และหน่วยงานต่าง ๆ

ก็ได้มีการจัดทำตามระบบบัญชีอย่างเคร่งครัดและครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และเมื่อการจัดทำบัญชี
รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้เป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นปัจจุบัน จึงทำให้การ
ตรวจสอบภายในเงินรายได้เป็นไปอย่างมีระบบและถูกต้อง ส่วนขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ
รายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และขั้นตอนการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้
การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดทำงบประมาณยังมีปัญหาในเรื่อง
ระยะเวลาในการจัดทำล่าช้าไม่ทันตามกำหนดเวลา สัดส่วนการจัดสรรงบประมาณยังไม่มี
หลักเกณฑ์ที่แน่นอน แต่ละวิทยาเขตกำหนดสัดส่วนไม่เหมือนกัน การจัดทำงบประมาณรายจ่าย
เพิ่มเติมระหว่างปีไม่เป็นไปตามโครงการเดิมที่ต่อเนื่อง หรือโครงการใหม่ที่เร่งด่วน และจำเป็น
มีการนำเงินสะสมมาสมทบเพื่อจัดทำงบประมาณโดยไม่จำเป็น มีการโอนหนวกรายจ่าย และเปลี่ยนแปลง
งบประมาณเสมอ หน่วยงานที่ของงบประมาณมักจะไม่มีโอกาสชี้แจงเหตุผล และขาดการวิเคราะห์
การใช้งบประมาณ ส่วนการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ก็อยู่ในระดับ
ปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะในเรื่องการรับเงินหน่วยงานขาดเจ้าหน้าที่ที่จะอำนวยความสะดวก
ในการชำระเงิน ส่วนการจ่ายเงินนั้น ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะมีระเบียบให้จ่ายเงินได้ตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการบริหารเงินรายได้กำหนดไว้ แต่ก็ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติ
และการตีความเสมอ เนื่องจากขาดแนวปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินอย่างชัดเจน ส่วนอำนาจ
การเก็บรักษาเงินสละไว้ภายในที่ทำการของหน่วยงาน และอำนาจการอนุมัติของหัวหน้าส่วนราชการ
ที่ได้รับมอบหมายจากอธิการบดีมีน้อย จึงทำให้การบริหารงานไม่คล่องตัว และนอกจากนั้นยังมี
การส่งจ่ายเงินรายได้ที่ไม่ตรงตามหลักเกณฑ์เงินรายได้เสมอ จึงทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
การเงินมีความคิดเห็นเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และขั้นตอน
การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ตามความคิดเห็นของ
ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการ
ปฏิบัติงานของการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารเงิน

รายได้เมื่อมีความคล่องตัว ขอมทำให้การบริหารงานทั่วไปของมหาวิทยาลัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ให้สำเร็จลงได้ เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นก็ยังมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้การจัดทำงบประมาณเงินรายได้เป็นไปอย่างคุ้มค่ามากที่สุด มีระเบียบและแนวปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อความคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินรายได้ มีระบบบัญชีที่ง่ายต่อการปฏิบัติและการตรวจสอบภายในเงินรายได้เป็นไปอย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

1.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้

รวมทุกชั้นอยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะในการบริหารเงินของมหาวิทยาลัย ผู้บริหารสามารถใช้เงินรายได้ไปคล่องตัวมากกว่าเงินงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยได้มีการประชุมระเบียบเงินรายได้ให้ผู้บริหารได้ทราบทุกเดือน มีการจัดสัมมนาให้ผู้บริหารได้ทราบระเบียบ และวิธีการปฏิบัติ และนอกจากนั้นยังมีเอกสารที่กำหนดแนวปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินรายได้ให้ผู้บริหารได้ทราบด้วย จึงทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันในการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นอยู่ในระดับดี

เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นพบว่า การปฏิบัติงานในชั้นการจัดทำบัญชีรายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ที่อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ เป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่การเงินโดยตรง ผู้บริหารมีหน้าที่เพียงควบคุมให้การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่การเงินของแต่ละหน่วยงานก็สามารถจัดทำบัญชีรายงานการเงินและงบการเงินรายได้ได้เรียบร้อย และครบถ้วนเป็นปัจจุบัน จึงทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ที่อยู่ในระดับดี ส่วนการตรวจสอบภายในเงินรายได้ ผู้บริหารได้มีการตรวจสอบตามขั้นตอน และตามหน้าที่ของผู้บริหารอยู่เป็นประจำ และผู้ตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยก็ได้ทำการตรวจสอบเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยทุกปี จึงทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการตรวจสอบภายในเงินรายได้ที่อยู่ในระดับดี ส่วนชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปีและชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ ผู้บริหาร

มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากเงินรายได้ยังไม่สามารถจัดทำได้ตามความต้องการของผู้บริหาร เพราะยังมีปัญหาในเรื่องของการไต่รับงบประมาณไม่เพียงพอ ระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณ ตลอดจนการกำหนดสัดส่วนในการจัดสรรงบประมาณซึ่งยังไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน ส่วนการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ ผู้บริหารก็มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการขาดบุคลากรทางการเงิน หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ที่มีปัญหาในการปฏิบัติและการที่ความ ความล่าช้าในการเบิกจ่ายเงินรายได้ ตลอดจนอำนาจในการเก็บรักษาเงิน และการส่งจ่ายเงินรายไคนั้นน้อย จึงทำให้ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ที่อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารต้องการให้มีการปฏิบัติงานบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารต้องการให้มีการใช้เงินรายได้อย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัวมากที่สุด เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นก็ยังมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกชั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารต้องการให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้ และใช้ได้อย่างคุ้มค่า มีระเบียบและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ที่ผู้ใช้สามารถเบิกจ่ายเงินรายได้ได้คล่องตัว มีระบบการจัดทำบัญชี และการตรวจสอบภายในที่รัดกุมและมีประสิทธิภาพ

1.3 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะเจ้าหน้าที่การเงินเป็นผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเงินรายได้โดยตรง ระเบียบและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้เป็นเพียงระเบียบที่กำหนดไว้แต่ไม่ได้กำหนดแนวปฏิบัติไว้ จึงทำให้เจ้าหน้าที่การเงินไม่สามารถตัดสินใจได้ เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นพบว่า การปฏิบัติงานในชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ที่อยู่ในระดับดี ทั้งนี้เป็นเพราะมหาวิทยาลัยได้กำหนดระบบบัญชีหน่วยงานย่อย ในสังกัดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไว้และกำหนดแนวปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้เจ้าหน้าที่การเงินสามารถจัดทำได้อย่างครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เมื่อระบบบัญชีดี

การตรวจสอบบัญชีก็ย่อมตรวจสอบได้ง่ายและรวดเร็ว ส่วนชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่าย จากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย และเก็บรักษาเงินรายได้ เจ้าหน้าที่การเงิน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดทำงบประมาณ รายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี เจ้าหน้าที่การเงินมีหน้าที่ควบคุมการใช้เงินให้เป็นตามงบประมาณ ที่ตั้งไว้ ปรากฏว่ามีการโอนหมวด และเปลี่ยนแปลงงบประมาณอยู่เสมอ บางหน่วยงานมี งบประมาณเหลือจ่าย ในขณะที่บางหน่วยงานเงินไม่พอใช้ ส่วนการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้นั้น เจ้าหน้าที่การเงินเป็นผู้ปฏิบัติตามระเบียบ และหลักเกณฑ์การจ่าย เงินรายได้ แต่ในหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ ปรากฏว่าระเบียบเงินรายได้มีการเปลี่ยนแปลง ตลอดเวลา หลักเกณฑ์บางเรื่องปฏิบัติไม่ได้ มีแต่ระเบียบโดยไม่ได้กำหนดแนวปฏิบัติไว้ จึงทำให้ เจ้าหน้าที่การเงินไม่สามารถตัดสินใจว่าจะปฏิบัติตามระเบียบใด และปฏิบัติอย่างไร เจ้าหน้าที่ การเงินจึงมีความคิดเห็นว่าการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ และการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ความถี่ของการของการบริหารเงินรายได้ ตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ การเงินพบว่า เจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มหาวิทยาลัยออกระเบียบหลักเกณฑ์และแนว ปฏิบัติการจ่ายเงินรายได้ให้ครอบคลุมทุกชั้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานทุกชั้นได้อย่างคล่องตัว และมี ประสิทธิภาพ และเมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นก็ยังคงมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เช่นกัน ทั้งนี้เป็นเพราะเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ ประจำปี มีการใช้เงิน อย่างคุ้มค่าและเป็นไปตามความต้องการของหน่วยงาน มีระเบียบหลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติของเงินรายได้ให้สามารถใช้ได้อย่างถูกต้องไม่มีระเบียบที่วางไว้ มีระบบบัญชีที่ดี ที่สามารถจัดทำบัญชีรายงานการเงิน และงบการเงินรายได้อันไม่ซ้ำซ้อนกัน มีระบบการตรวจสอบ ภายในเงินรายได้ที่สามารถตรวจสอบได้ทุกชั้นตอนของการบริหารเงินรายได้

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการบริหารเงินรายได้พบว่าแตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานของการบริหารเงินรายได้มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่ในสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันของการจัดทำงบประมาณ ยังขาดหลักการและการควบคุมที่ดีพอ หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ต้องมีการปรับปรุงแก้ไข และกำหนดแนวปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากที่สุด ในความต้องการของการบริหารเงินรายได้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานมากกว่าในสภาพปัจจุบัน โดยการจัดทำหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดทำงบประมาณ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับเงินรายได้ การจัดทำบัญชีและรายงานการเงินต่าง ๆ ที่ง่ายต่อการปฏิบัติ และการตรวจสอบ จะช่วยให้การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.1.1 ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารเงินรายได้ในสภาพปัจจุบัน ยังมีปัญหาในเรื่องการจัดทำงบประมาณ ระเบียบ และหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ และแนวปฏิบัติ ในการปฏิบัติตามระเบียบเงินรายได้ ผู้บริหารจึงมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้มากกว่าปัจจุบัน โดยหวังว่ามหาวิทยาลัยจะมีหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ในการจัดทำงบประมาณ มีการควบคุมการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ ระเบียบ และหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ ควรมีการปรับปรุงและแก้ไขให้ทันสมัยอยู่เสมอ และกำหนดแนวปฏิบัติต่าง ๆ ในการปฏิบัติตามระเบียบเงินรายได้ได้อย่างครบถ้วน

2.1.2 เจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะการปฏิบัติงานเงินรายได้ในสภาพปัจจุบัน มีปัญหา และอุปสรรคหลายอย่าง เช่น การตั้งงบประมาณเงินรายได้ขาดหลักเกณฑ์ในการ

จัดสรรงบประมาณ หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้มีปัญหาในการปฏิบัติและการที่ความเสมอ
การขาดบุคลากรทางการเงินทำให้การปฏิบัติงานล่าช้าไม่คล่องตัว เจ้าหน้าที่จึงมีความต้องการ
ให้มีการบริหารเงินรายได้มากกว่าปัจจุบัน โดยพยายามให้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ
ปรับปรุงและแก้ไขระเบียบ และหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ให้เกิดความคล่องตัว เพื่อให้
การบริหารงานมีประสิทธิภาพ

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน
ของการบริหารเงินรายได้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นต่อ
สภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน
มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารเงินรายได้พอ ๆ กัน ไขข้อปัญหาและอุปสรรคในการบริหารเงิน
รายได้ในปัจจุบันเหมือนกัน ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ความล่าช้าในการ
เบิกจ่ายเงินและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ที่ขาดความคล่องตัว ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ผู้บริหาร
และเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การบริหารเงินรายได้เกิด
ความคล่องตัว ดังนั้นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินจึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของ
การบริหารเงินรายได้ไม่แตกต่างกัน

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อความต้องการ
ของการบริหารเงินรายได้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน มีความคิดเห็นต่อ
ความต้องการของการบริหารเงินรายได้ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
การเงินมีความคิดเห็นว่า ในการบริหารเงินรายได้ควรมีความคล่องตัวมากที่สุด การจัดทำ
งบประมาณควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน การเบิกจ่ายเงินรายได้ควรมีความสะดวกและรวดเร็ว
หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้เป็นปัจจุบันเสมอ ผู้บริหารในฐานะที่เป็น
ผู้ควบคุมทางนโยบายและเจ้าหน้าที่การเงินในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบายของผู้บริหาร ต่างก็มี
ความคิดเห็นเหมือนกันต่อการบริหารเงินรายได้ว่า การบริหารเงินรายได้ควรมีความคล่องตัว
มากที่สุด เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ

สรุปจากทฤษฎีประมวล

1. ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สรุปผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ รวมทุกชั้นอยู่ในระดับดี เมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นพบว่า ในชั้นการจัดทำบัญชี รายงานการเงินและงบเคลื่อนไหวเงินรายได้ และชั้นการตรวจสอบภายในเงินรายได้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับดี ส่วนในชั้นการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี และชั้นการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติงานในสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาความต้องการของการบริหารเงินรายได้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานของการบริหารเงินรายได้รวมทุกชั้นอยู่ในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์แต่ละชั้นก็ยังคงมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

เมื่อศึกษาค่าเฉลี่ยระหว่างสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้พบว่า ค่าเฉลี่ยรวมทุกชั้นของสภาพปัจจุบันอยู่ระหว่าง 3,5401 และค่าเฉลี่ยรวมทุกชั้นของความ ต้องการอยู่ระหว่าง 3,9467 ค่าเฉลี่ยรวมทุกชั้นของความ ต้องการสูงกว่าค่าเฉลี่ยรวมทุกชั้นของสภาพปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า ถึงแม้ในสภาพปัจจุบันจะมีการบริหารเงินรายได้โดยส่วนรวมอยู่ในระดับที่ดีอยู่แล้วก็ตาม ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินก็ยังคงมีความต้องการให้มีการปฏิบัติงานการบริหารเงินรายได้ที่มากขึ้นกว่าเดิม

2. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการของการบริหารเงินรายได้แตกต่างกัน ตรงตามสมมติฐานข้อ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินต้องการให้มีการปฏิบัติงานของการบริหารเงินรายได้มากกว่าที่ปฏิบัติอยู่ในสภาพปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นเพราะในสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายไดยังมีปัญหาในเรื่องระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณ

การขาดหลักเกณฑ์ในการจัดสรรเงินงบประมาณ ความท้าทายของการตั้งเงินงบประมาณแต่เดิม
และงบประมาณเงินรายได้ การขาดแนวปฏิบัติในการเบิกจ่ายเงินรายได้ หลักเกณฑ์การจ่ายเงิน
รายได้ที่มีปัญหาในทางปฏิบัติและการตีความ อานาจการเก็บรักษาเงินและการอนุมัติเงินรายได้
มีน้อย การขาดบุคลากรทางการเงิน ระบบบัญชีและแนวปฏิบัติทางบัญชีที่มีปัญหาในทางปฏิบัติและ
ปัญหาที่เกิดจากการตรวจสอบภายใน เหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน
ต้องการให้มีการปรับปรุงและแก้ไขระเบียบ และหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ เพื่อก่อให้เกิดความ
คล่องตัวในการบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

3. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อสภาพปัจจุบัน
ของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน
มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานข้อ
2 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารเงินรายได้
พอ ๆ กัน ใ้พบปัญหาและอุปสรรคในการบริหารเงินรายได้เหมือนกัน ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับ
การจัดทำงบประมาณ ระเบียบและหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ที่มีปัญหา ระบบบัญชีและการตรวจ
สอบภายในเงินรายได้ ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้
ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้การบริหารเงินรายได้เกิดความคล่องตัว ทั้งนี้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่
การเงินจึงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ไม่แตกต่างกัน

4. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อความต้องการ
ของการบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน
มีความคิดเห็นต่อความต้องการของการบริหารเงินรายได้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ตรงตามสมมติฐานข้อ
3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความคิดเห็นว่าการบริหารเงินรายได้ควร
มีความคล่องตัวมากที่สุด การจัดทำงบประมาณควรมีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน การเบิกจ่ายเงินรายได้
ควรมีความสะดวกและรวดเร็ว หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ควรมีการปรับปรุงเพื่อให้เป็นปัจจุบัน
เสมอ ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้ควบคุมนโยบาย และเจ้าหน้าที่การเงินในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติตาม
นโยบายของผู้บริหารต่างก็มีความคิดเห็นเหมือนกันต่อการบริหารเงินรายได้ว่าการบริหารเงินรายได้
ควรมีความคล่องตัวมากที่สุด เพื่อให้การบริหารงานของมหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินมีความต้องการให้การบริหารเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอยู่ในระดับมากกว่าปัจจุบัน แต่ความต้องการของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินแตกต่างกันไปบ้าง จึงเป็นปัญหาของมหาวิทยาลัยที่จะให้มีการปฏิบัติงานสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน ฉะนั้นจึงขอเสนอแนะแนวทางเพื่อแก้ปัญหาคังกล่าว เพื่อให้การบริหารเงินรายได้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงิน ดังนี้

1. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี

1.1 ควรมีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานเงินรายได้แต่ละรอบปีไว้ เพื่อให้การดำเนินงานตรงตามแผนงานและโครงการที่ตั้งไว้

1.2 มหาวิทยาลัยควรที่จะกำหนดนโยบายในการบริหารงานตามแผนงานต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ทุกฝ่ายเห็นแนวปฏิบัติและทิศทางในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องแนวนโยบายในการจัดทำงบประมาณประจำปี

1.3 ควรมีการวางหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นกลางเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณว่า จัดสรรเพื่อการบริหารทั่วไป การสอน การวิจัย บริการวิชาการ และศิลปวัฒนธรรม ในอัตราส่วนอย่างละเท่าใด

1.4 มหาวิทยาลัยควรจะทำคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ แจกจ่ายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ก็เพื่อความสะดวกแก่การปฏิบัติงาน และมีความเข้าใจที่ตรงกันในแนวปฏิบัติ

1.5 มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการวิเคราะห์การใช้เงินงบประมาณว่ามีผลคุ้มค่าและแนวโน้มเพื่อประโยชน์ของมหาวิทยาลัยมากที่สุด

2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้

2.1 มหาวิทยาลัยควรจะมีจรรยาบรรณการดำเนินงานด้านการเงินของวิทยาเขตต่าง ๆ เพิ่มขึ้นให้ใกล้เคียงกับปริมาณงานที่ได้รับมอบ

2.2 มหาวิทยาลัยควรจะมีให้มีการสัมมนาพบทวนระเบียบเงินรายได้และหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้การบริหารเงินรายได้ออกมาได้อย่างถูกต้อง

2.3 มหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินรายได้ โดยมีตัวอย่างวิธีการดำเนินการเบิกจ่ายเงินให้ผู้เกี่ยวข้องและสนใจได้ทราบ เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันจะได้ปฏิบัติในแนวเดียวกัน

2.4 วิทยาเขตและหน่วยงานต่าง ๆ ควรปรับปรุงขั้นตอนการดำเนินการให้ลดน้อยลง เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการเบิกจ่ายเงินรายได้

2.5 มหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงอำนาจการเก็บรักษาเงินรายได้ และการอนุมัติจ่ายเงินรายได้ให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร

3. การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้

3.1 มหาวิทยาลัยควรมีการจัดสัมมนาเกี่ยวกับระบบบัญชี เพื่อจะได้นำมาศึกษาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชี เพื่อจะได้ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

3.2 ในแต่ละวิทยาเขตควรมีคลังข้อมูลเพื่อช่วยในการบริหารงานและสามารถนำข้อมูลทางการเงินมาใช้ เพื่อการตัดสินใจของผู้บริหารได้รวดเร็วยิ่งขึ้น

4. การตรวจสอบภายในเงินรายได้

4.1 หน่วยตรวจสอบภายในควรจะมีคู่มือการตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไว้เพื่อจะได้วางมาตรฐานการตรวจสอบให้เหมือนกันทุกหน่วยงาน

4.2 การตรวจสอบภายในเงินรายได้ควรตรวจสอบเฉพาะสาระสำคัญจริง ๆ เท่านั้น เป็นการตรวจสอบเพื่อเสนอแนะไม่ใช่อารมณ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์งานแต่ละชั้นของการบริหาร เงินรายได้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดระบบงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการบริหาร เงินรายได้ในทางปฏิบัติ เพื่อจะได้ปรับปรุงระเบียบเงินรายได้ให้มีความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการใช้จ่ายเงินรายได้ของแต่ละวิทยาเขต เพื่อจะได้เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการใช้จ่ายเงินรายได้ของแต่ละวิทยาเขต
4. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคล่องตัวในการบริหาร เงินรายได้
5. ควรมีการวิจัยหรือวิเคราะห์ปริมาณงานทางด้านการเงิน และบัญชีว่าควรมีอัตรากำลังเท่าใดจึงจะเหมาะสมกับปริมาณงานที่มีอยู่

ဘဝအတွက်

บรรณานุกรม

กรมบัญชีกลาง, กระทรวงการคลัง. คู่มือการตรวจสอบภายในสำหรับส่วนราชการ พ.ศ. 2521.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมพาณิชย์สัมพันธ์, 2526.

กิตินา ปรีดีคิด. การบริหารการเงินโรงเรียน (เล่ม 1) หลักการและแนวปฏิบัติ.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยากร, 2523.

เกษม มโนสันติ และกวี วงศ์พูน. การบัญชีรัฐบาล. กรุงเทพฯ , 2528.

งบประมาณ, สำนัก. งบประมาณโดยสังเขป ประจำปี 2531. กรุงเทพฯ : บริษัทวิศกอรี่
เทเลเวอร์พอย จำกัด, 2530.

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. สภาพงบประมาณและวิธีการงบประมาณของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

2529. อักสำเนา.

บรรลือ เฟื่องฟู. ผู้ตรวจสอบภายในของส่วนราชการคืออะไร," กรมบัญชีกลาง.

25 (3) : 9 - 21 ; พฤษภาคม - มิถุนายน 2527.

ประพัฒน์ จำปาไทย. "นักวิจัยยุค," ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 6 : 29 - 30 ;

สิงหาคม - กันยายน 2530.

ประพันธ์ ศิริวิธน์ขำรง. การบัญชีรัฐบาล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2521.

ประพันธ์พงศ์ เวชชาชีวะ. "การบริหารการเงิน และทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย," รายงาน

การประชุมทางวิชาการประจำปีของที่ประชุมอธิการบดี เรื่อง การพึ่งตนเองของระบบ

มหาวิทยาลัยของรัฐ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ประเท็ก กองทาล. ประมวลกฎหมายและระเบียบงานคลัง (เล่ม 1 บทกฏแก้ไขใหม่ 2526).

กรุงเทพฯ : อักษรสารการพิมพ์. 2526.

พนัส สิมะเถียร, อารี วิไลวรรณ และอรุณี อย่างธารา. การบัญชีรัฐบาล. กรุงเทพฯ :

บริษัทการพิมพ์, 2528.

"พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502," ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 76 ตอนที่ 98.
หน้า 454 - 471. 27 ตุลาคม 2502.

"พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2511," ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 85
ตอนที่ 10. หน้า 27 - 30. 30 มิถุนายน 2511.

"พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2517," ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 91
ตอนที่ 112. ฉบับพิเศษ หน้า 1 - 22. 26 มิถุนายน 2517.

เพ็ญศรี ภู่อุทัย. การบัญชีรัฐบาล. เชียงใหม่ : ศูนย์หนังสือเชียงใหม่, 2530.

ไพศาล ชัยมงคล. งบประมาณแผ่นดิน : ทฤษฎีและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2517.

ไพศาล หวังพานิช. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ ,
2523. อัครสำเนา.

มหาวิทยาลัย, พมวง. รายงานการสัมมนา เรื่อง การบริหารมหาวิทยาลัยหลายวิทยาเขต.
กรุงเทพฯ ฯ : พมวงมหาวิทยาลัย, 2526.

_____. รายงานการสัมมนา เรื่อง รูปแบบที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยในขนาดค.
กรุงเทพฯ ฯ : พมวงมหาวิทยาลัย, 2525.

สวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทศึกษาพร จำกัด,
2528.

วิจิตร ศรีสะอาด. "การระดมทุนและการพัฒนากองทุน," รายงานการประชุมทางวิชาการ
ประจำปีของที่ประชุมอธิการบดี เรื่อง การพึ่งตนเองของระบบมหาวิทยาลัยของรัฐ.
กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. ประมวลระเบียบและการบริหารการเงินของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. กองการเจ้าหน้าที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530.

_____. รายงานการประเมินศักยภาพและสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ระยะที่ 4 (2520 - 2524). ฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, 2522.

ครึ้นครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. ระบบบัญชีของหน่วยงานย่อยในสังกัดมหาวิทยาลัยครึ้นครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2526. หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยครึ้นครินทรวิโรฒ,
2526.

จุชาติ เมืองแก้ว. การวิเคราะห์การใช้งบประมาณทางการศึกษาของประเทศไทย ระหว่างปี
งบประมาณ 2510 - 2517. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ครึ้นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อักสำเนา.

สมบัติ เทคน้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, อัจฉรา พันธุ์ศรีมังกร เป็นผู้สัมภาษณ์ที่หน่วยตรวจสอบ
ภายใน มหาวิทยาลัยครึ้นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน
2530.

Krejcie Robert V. and Daryle M. Morgan. "Determining Sample Size for
Reserarch Activities," Educational and Psychological Measurement.
30 (3) : 607 - 610 ; Autumn, 1970.

การคำนวณ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ธันวาคม 2531

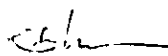
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นางอัจฉรา พันธุ์ศรีมังกร นิติปรัชญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังศึกษาชั้นคว่ำเพื่อทำปริญญาโท เรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อการบริหาร เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" ผลการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขระเบียบว่าด้วยการบริหาร เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อก่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริง ผลการตอบแบบสอบถามนี้ไม่มีผลเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อท่าน และบุคคลหนึ่งบุคคลใด เพราะมุ่งศึกษาในส่วนรวม และเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเท่านั้น

ความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความอนุเคราะห์ของท่าน ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางอัจฉรา พันธุ์ศรีมังกร)

นิติปรัชญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่มีต่อการบริหารเงินรายได้
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจงทั่วไป

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารเงินรายได้ เกี่ยวกับ

1. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี
2. การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้
3. การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายได้
4. การตรวจสอบภายในเงินรายได้

ตอนท้ายแบบสอบถามจะเป็นข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการบริหารเงินรายได้
ในคันทาง ๆ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- โปรดทำเครื่องหมาย / (ถูก) ลงใน ☐ ตามตำแหน่งของท่าน
☐ อธิการบดี	☐ รองอธิการบดี
☐ ผู้ช่วยรองอธิการบดี	☐ คณบดี หรือรองคณบดี
☐ ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการ	☐ เจ้าหน้าที่การเงิน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารเงินรายได้

โปรดพิจารณากรอกแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน แยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารเงินรายได้ และส่วนที่ 2 ความต้องการของท่านที่จะให้มีการบริหารเงินรายได้ในสภาพนั้น

ในแต่ละข้อคำถาม หากท่านมีความคิดเห็น หรือคาดหวังว่าจะให้มีการปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด ขอให้ท่านได้โปรดทำเครื่องหมาย / (ถูก) ลงในช่องหมายเลข 1 - 5 ทั้ง 2 ส่วน ซึ่งตัวเลข 1 ถึง 5 นี้ จะแทนค่าความหมายในการปฏิบัติค่อยไปถึงปฏิบัติมากตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายไ้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ หรือความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในเงินรายได้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่การเงินที่เกี่ยวกับการบริหาร
เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารเงินรายได้ทั้ง 4 ชั้น ปรากฏว่า
ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่การเงินได้เสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทาง
แก้ปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ประจำปี

ปัญหา

1. ระยะเวลาในการจัดทำงบประมาณรายจ่าย
จากเงินรายได้ประจำปีมีน้อย ทำให้การ
จัดทำงบประมาณเป็นไปได้ไม่เรียบร้อย
2. การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงิน
รายได้ประจำปี มีความซ้ำซ้อนกับเงิน
งบประมาณแผ่นดิน

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1. หน่วยงานที่จัดทำงบประมาณเงินรายได้ควร
จะมีปฏิทินการปฏิบัติงานตลอดปี ทั้งนี้จะได้
มีเวลาพิจารณารายละเอียดการจัดตั้ง
งบประมาณอย่างรอบคอบที่สุด
- 2.1 การจัดทำงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้
ประจำปีควรจะทำหลังจากที่ได้รับทราบเงิน
งบประมาณแผ่นดินเสียก่อน
- 2.2 งบประมาณเงินรายได้ควรจะเป็นงบประมาณ
ที่จัดเสริมจากเงินงบประมาณแผ่นดิน

ปัญหา

3. การจัดหางบประมาณขาดหลักเกณฑ์
การจัดสรรที่แน่นอน หน่วยงานต่าง
วางหลักเกณฑ์กันเอง

4. การใช้เงินรายได้ไม่ตรงตามงบประมาณ
ที่ทึ้งไว้ และมักใช้เมื่อใกล้สิ้นปี
งบประมาณ

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

- 3.1 มหาวิทยาลัยควรวางหลักเกณฑ์ที่เป็นกลาง
หรือแนวปฏิบัติในการจัดสรร เงินงบประมาณ
ให้แน่นอนว่าเพื่อการบริหารงานทั่วไป
การสอน การวิจัย บริการทางวิชาการ
และศิลปวัฒนธรรม ในอัตราส่วนอย่างละ
เท่าใด

- 3.2 การจัดหางบประมาณเงินรายได้ ควร เน้น
หนักในเรื่องการเรียนการสอน

- 3.3 ไม่ควรใช้เงินรายได้ในงบลงทุน ยกเว้น
เฉพาะที่จำเป็น

- 4.1 ควรมีการแบ่งใช้เงินเป็น 3 งวด เหมือน
เงินงบประมาณแผ่นดิน

- 4.2 มีการจัดทำปฏิทินการใช้เงินรายได้ตลอดปีไว้

การรับ การจ่าย การนำส่ง และเก็บรักษาเงินรายได้

ปัญหา

1. การขาดบุคลากรทางการเงิน ทำให้การเบิกจ่ายเงินรายได้ล่าช้า ชาคความสะควกและรวกเร็ว
2. หลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้มีปัญหาในการตีความ และมักแยกกันไม่ออกระหว่างระเบียบกระทรวงการคลังกับระเบียบเงินรายได้
3. ผู้ให้บริการมักไม่เข้าใจระเบียบและขั้นตอนการปฏิบัติงาน จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการเบิกจ่ายเงิน

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

- 1.1 ควรจัดสรรอัตรากำลังบุคลากรทางการเงินให้สอดคล้องกับปริมาณงาน
- 1.2 ควรจัดให้มีการอบรมปฏิบัติการเกี่ยวกับระเบียบเงินรายได้ให้เจ้าหน้าที่การเงินโค้ทราบ
2. ควรจะจัดให้มีการสัมมนาพบทวนหลักเกณฑ์การจ่ายเงินรายได้ใหม่ พร้อมทั้งกำหนดแนวปฏิบัติควย
- 3.1 ควรมีการจัดทำคู่มือเกี่ยวกับระเบียบและแนวปฏิบัติการ เบิกจ่ายเงินรายได้ให้ผู้รับบริการทราบอย่างชัดเจน
- 3.2 เจ้าหน้าที่การเงินควรให้ความกระจ่างชัดและบริการที่รวดเร็วแก่ผู้ให้บริการ

ปัญหา

4. อำนาจการเก็บรักษาเงินและอนุมัติเงินรายได้น้อย ทำให้ขาดความคล่องตัวในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

- 4.1 ควรปรับปรุงอำนาจการเก็บรักษาเงินและอำนาจการอนุมัติจ่ายเงินรายไ้ให้วิทยาเขต และหน่วยงานต่าง ๆ มีมากขึ้นกว่าเดิม
- 4.2 เพื่อความคล่องตัวในการบริหารเงินควรมอบอำนาจให้รองอธิการบดีวิทยาเขตมีอำนาจการอนุมัติจ่ายเงินรายไ้เองทุกเรื่อง แล้วรายงานให้อธิการบดีทราบ

การจัดทำบัญชี รายงานการเงิน และงบการเงินรายไ้ปัญหา

1. ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญทางด้านการจัดทำบัญชี และการจัดพิมพ์รายงานการเงินต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

- 1.1 ควรจะจัดให้มีบุคลากรที่ทำหน้าที่ทางบัญชีแยกต่างหากจากเจ้าหน้าที่ทางการเงิน เพื่อเป็นการควบคุมภายใน
- 1.2 ควรมีอัตรากำลังพนักงานพิมพ์ดีด หรือฝึกฝนเจ้าหน้าที่การเงินในหน่วยงานให้มีความชำนาญในการจัดพิมพ์งบเค็อน และรายงานการเงิน

ปัญหา

2. การจัดทำบัญชีมากเกินไป มีความซ้ำซ้อน บัญชีล้าสมัย และนอกจากนั้นระบบบัญชียังไม่ครอบคลุมปัญหาที่เกิดขึ้น มีปัญหาในทางปฏิบัติ และขาดความแน่นอน
3. ผู้บริหารมักไม่สนใจและไม่ใช้ประโยชน์จากรายงานการเงิน และงบการเงินรายได้ในการตัดสินใจบริหารงาน

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

2. ควรจะมีการจัดสัมมนาเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี เกี่ยวกับระบบบัญชีที่ใช้อยู่ในขณะนี้ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาในการปฏิบัติ เพื่อจะได้ปรับปรุงและแก้ไขให้ดีขึ้น
- 3.1 ควรจะจัดให้มีการบรรยายสำหรับผู้บริหารให้รับทราบถึงประโยชน์ของรายงานการเงินและงบการเงินรายได้
- 3.2 เจ้าหน้าที่การเงินควรให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในเรื่องข้อมูล แจ้งให้ผู้บริหารทราบ

การตรวจสอบภายในเงินรายได้

ปัญหา

1. การตรวจสอบของหน่วยตรวจสอบภายในมักจะเป็นการตรวจสอบเพื่อจับผิด
2. หน่วยตรวจสอบภายในของมหาวิทยาลัยขาดการวางมาตรฐานในการตรวจสอบภายใน
3. การออกรายงานการตรวจสอบในเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ของผู้ตรวจสอบภายในทำให้เจ้าหน้าที่การเงินหมกมุ่นใจที่จะปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา

1. ผู้ตรวจสอบภายในควรจะมีจุดเน้นที่หลักการตรวจแบบเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงระบบการทำงานให้ดียิ่งขึ้นมากกว่าการตรวจเพื่อจับผิดอะไรที่บกพร่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ควรจะแนะนำควรวางจาเมื่อแก้ไข แล้วก็ไม่ควรรายงาน
2. งานตรวจสอบภายในควรมีมาตรฐานในการตรวจสอบ ควรแนะนำให้มีการปฏิบัติเป็นไปในแนวเดียวกัน มีความคงเส้นคงวาในประเด็นการให้คำแนะนำ และการหักทวง
3. หน่วยตรวจสอบภายในควรรายงานเฉพาะความผิดพลาดที่เป็นสาระสำคัญจริง ๆ เท่านั้น เรื่องใดที่สามารถแก้ไขได้ก็ไม่ควรรายงาน

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ	นางอัจฉรา พันธุ์ศรีมังกร
ภูมิลำเนา	41 หมู่บ้านสวนสน ซอย 3 ถนน รามคำแหง ตำบล ห้วยหมาก อำเภอ บางกะปิ กรุงเทพมหานคร
การศึกษา	2507 ชั้นประถมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสว่างวิทยา อำเภอป้อมปราบ กรุงเทพมหานคร 2510 ชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนวัดประยูรวงศาวาส อำเภอชนบุรี กรุงเทพมหานคร 2513 ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนศึกษานารี อำเภอชนบุรี กรุงเทพมหานคร 2516 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (การบัญชี) จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนการพระนคร อำเภอคูสิต กรุงเทพฯ 2518 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (การบัญชี) จากวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพัฒนการพระนคร อำเภอคูสิต กรุงเทพมหานคร 2528 การศึกษามหาบัณฑิต (ธุรกิจศึกษา - การบัญชี) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร 2532 การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร
หน้าที่ราชการ	2519 ถึง ปัจจุบัน นักวิชาการเงินและบัญชี 5 งานการเงินและบัญชี กองธุรการวิทยาเขต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พลศึกษา